БЕЛОЦРКВАНСКЕ НОВИНЕ

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА

ИЗЛАЗИ ЈЕДАНПУТ МЕСЕЧНО | ГОДИНА II | БРОЈ 6 | МАРТ 1977. | ЦЕНА 3 ДИНАРА

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO
Fudbalski savez opštine Bela Crkva

★ ★ ★

ТИТО

— 40 ГОДИНА НА ЧЕЛУ ПАРТИЈЕ —
— 40 ГОДИНА МИРА, ИЗГРАДЊЕ И АФИРМАЦИЈЕ —

формиран је одбор за прославу

Живот и дело друга Тита нераздвојиви од рађања и развитка наше социјалистичке револуције, улоге Партије, јачања самоуправљања и афирмације несврстаности.

40 година доласка друга Тита на чело Партије и 85. годишњица његовог рођења значајни су јубилеји за цео СК, радничку класу и све наше народе и народности.

У циљу достојног организовања прославе овог значајног јубилеја, ОК СКВ Бела Црква, на основу утврђених ставова у СКЈ, на седници одржаној 23. II 1977. донело је ОДЛУКУ о фирмирању Одбора за обележавање 40. годишњице доласка друга Тита на чело Партије и његовог 85. рођендана.

За чланове одбора именовани су: **Царан Милутин** (председник, **Шијачки Божидар** (секретар), **Ђурђев Драгутин - Гута, Дренча Богдан, Васић Александар, Јовановић Петар, Шинжар Бранко, Миљковић Мојса, Ђурић Радивој, Ђурић Мирко, Радомир Милорад. Балан Жива, Суботић Светолин, Павлов Зоран, Винћилов Озрен, Ђорђевић Пера, Станковић Здравко, Стојанов Сава ,Шинжар Зоран, Перкић Миладин, Ђурђев Озрен, Тодоров Светозар, Урошевић Алекса, Поповић Лазар, Ђорђевић Жива, Томашевић Радоје, Крајиновић Душко, Кастељанов Владимир, Милићевић Милан, Арновљевић Милош, Паковић Благоје, Бабић Милена, Станковић Душан, Јанковић Милан, Живковић Радисав.**

Одбор ће утврдити концепцију и основе обележавања прославе, координираће и усмераваће целокупну идејно-политичку активност свих друштвено-политичких фактора у општини Бела Црква на реализацији концепције програма који, пре свега, треба да има радни карактер.

Разрада и остваривање програма јубилеја треба да буду резултат договарања и ангажовања свих друштвено-политичких организација у општини: СК, ССРН, Савеза синдиката, СС омладине, Савеза бораца и свих друштвених организација. Иницијативу за заједничка договарања треба да дају ОК и организације СК као носиоци целокупне идејно-политичке активности на обележавању јубилеја.

★ ★ ★

ОО синдиката у свакој конкретној акцији

— Једино деловањем целокупног чланства може се остварити улога коју Закон о удруженом раду тражи од Синдиката —

Изборне конференције основних организација синдиката и јединствених организација синдиката у белоцркванској општини показале су да се Синдикат својим акцијама потврдио као најмасовнија организација радничке класе. Наиме, у већини основних организација је наглашено да је Синдикат у протеклом периоду поред решавања питања која су везана за животни стандард радника активно учествовао и у Уставном трансформисању ООУР-а и организације као целине. Међутим, у наредном периоду, прихваћен је став да се у оквиру ООУР-а не може расправљати и одлучивати о важним питањима како за организацију тако и за раднике без активног укључивања Синдиката у решавању истих. Један од присутних проблема у већини организација јесте што Синдикат није успео да активира целокупно чланство у решавању постојећих проблема, тако да је то један од примарних задатака ОО синдиката у наредном периоду, јер како је истакнуто, једино активним учешћем свих чланова Синдиката може се остварити она улога коју Закон о удруженом раду тражи од Синдиката. Између ОО Синдиката у јединственим организацијама у протеклом периоду није било довољно сарадње и договарања, па су се због тога понекад задаци јединствених организација синдиката само формално спроводили.

На конференцијама је највише пажње посвећено управо наредним задацима Синдиката у реализацији Закона о удруженом раду. У том смислу ООС у сарадњи са осталим друштвено-политичким организацијама и самоуправним органима у ООУР-а, своје акције треба да усмере у три правца:

— на акције решавања текућих проблема у духу закона,

— на акције у увођењу доходавних односа, јер они чине основицу удруживања рада,

— и на прилагођавању свих докумената у духу Закона о удруженом раду.

Владимир Бранков

Редакција листа
БЕЛОЦРКВАНСКЕ НОВИНЕ
честита свим
другарицама 8. МАРТ

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO
Fudbalski savez opštine Bela Crkva

FUDBALSKI SAVEZ POĐRUČJA PANČEVO savez opštine Bela Crkva

Тито — Револуција — Мир

У оквиру прославе четрдесетогодишњице доласка друга Тита на чело Партије и у нашој општини започиње акција „ТИТО—РЕВОЛУЦИЈА—МИР" — Акција се спроводи на иницијативу ССОЈ и СУБНОР-а — Сарадници су НИГП „БОРБА" преко свог листа „Кекец" — Пуна подршка акцији од стране друштвено-политичких организација СИЗ-а за основно образовање — Општинско такмичење одржаће се 26. III 1977.

Тито увек најдража тема

Народноослободилачка борба народа Југославије кроз лик и животни пут друга Тита тема је квиза знања који се спроводи широм Југославије по основним школама. Наша општина, са својих седам основних школа, са изразима одушевљења прихватила је и у потпуности се укључила у ову акцију да и на овај начин још једном докаже да је Тито увек најдража и најприхватљивија тема не само оваквих акција, већ и наше свакидашњице.

Животни пут и рад друга Тита нису непозната тема младим генерацијама али једнодушна је оцена да је ово још једна прилика да се знање допуни и докаже спремност младих људи да се у сваком тренутку могу равноправно укључити у разговоре који се односе на рад и животни пут нашег вољеног друга Тита.

Иницијатори ове акције су Савез удружења бораца народноослободилачког рата и Савез социјалистичке омладине. До сада су спровођене и друге акције овог типа и то баш на иницијативу ове две организације. Од веома велике помоћи је и ангажованост осталих друштвено-политичких организација у оваквим акцијама, а укључена је и СИЗ за основно образовање.

ЦИЉ АКЦИЈЕ — МАСОВНОСТ

Масовност је циљ ове акције. И сам начин организовања ове акције, говори о њеном циљу. Квиз знања се спроводи по фазама и за општинско такмичење предвиђене су 4 фазе.

Награде које ће се доделити најбољима биће, такође, у духу ове акције. То су књиге које говоре о животном путу друга Тита.

Д. Дакић

Председништво скупштине општине — као један од метода рада скупштине општине

Председништво Скупштине општине Бела Црква, као метод рада Скупштине, оформљено је новембра месеца 1975. године са намером и циљем да се, прво, кроз његов састав, и друго, кроз његов рад, остваре неки важни друштвени задаци. А на првом месту Председништво је надлежно да утврђује, предлаже и прати реализацију Програма рада Скупштине, подстиче и координира рад и сарадњу већа Скупштине, стара се о обезбеђивању услова за рад делегата, разматра материјале скупштина ширих друштвено-политичких заједница, координира рад са Скупштинама самоуправних интересних заједница и друго.

Саставом Председништва обезбеђено је да буду заступљени представници најважнијих друштвених структура, те да на најбољи могући начин буду остваривани задаци и надлежност Председништва. Поред председника Скупштине општине, који је по положају председник Председништва, секретара Скупштине општине, председника већа, председника Извршног већа, чланови Председништва су и председници свих скупштина СИЗ-а са територије Општине Бела Црква као и председник Комисије за спровођење Устава и Статута и председник Комисије за избор и именовање.

У протеклом периоду, који је, у ствари, био период афирмације новог метода рада, нису у потпуности остварени циљеви и задаци Председништва но ипак је оно постигло и неке значајније резултате. На плану покретања иницијативе за разрешење насталих друштвених проблема у Општини, Председништво је било један од првих иницијатора за оснивање „Белоцркванских новина" као гласила путем кога би се делегације и база информисале о раду Скупштине општине, Извршног већа, органа управе и других друштвених субјеката. Председништво је, такође, било покретач иницијативе за што хитније доношење Друштвеног договора о кадровској политици у Општини. На једној од последњих седница Председништва, Председништво је иницирало израду једне Информације о проблемима сарадње између Скупштине општине и Скупштина СИЗ-а и о остваривању уставног начела о равноправном одлучивању Скупштина СИЗ-а у Скупштини општине.

Председништво Скупштине је у протеклом периоду разматрало и оцењивало и низ законских предлога Скупштине САПВ, када се од Скупштине општине тражило мишљење о њима. Посебно се, и као редован задатак, појављује програмирање рада Скупштине општине и њених већа, где је Председништво и предлагач програма.

Председништво Скупштине је ново тело у раду Скупштине општине Бела Црква, па тек треба очекивати његову афирмацију.

Т. Т.

БЕЛОЦРКВАНСКЕ НОВИНЕ

РЕДАКЦИЈА

Главни и одговорни уредник
Ђурђев Озрен

Издавачки савет:
Зоран Павлов (председник), Божидар Шијачки, Жива Паликућа, Милан Милићевић, Милорад Радомир, Душан Станковић, Мирослав Бранковић, Владимир Кастељанов, Милан Кручичан, Слободан Стан, Алојз Хлавачек, Иштван Геич, Слободан Штрбац, Стеван Стефановић, Јован Петров, Драгиша Алексић, Александар Ранц, Озрен Ђурђев и Мирољуб Бура.

Редакцијски колегијум:
Стојче Соколовић, Владимир Бранков, Мирјана Пешић, Илија Поповић, Антон Шованец, Јоца Боеиру, Младен Лекић, Урош Влаховић, Милан Зарић, Татјана Тимотијевић.

Лектор:
Мирјана Пешић

Уредник фотографије:
Стеван Палинкаш

Технички сарадници:
Мирољуб Бура и Милета Костић

Штампа Граф. пред. „Сава Мунћан"
Рукописи и фотографије се не враћају

Адреса листа:
Бела Црква, I. октобар. бр. 65
Тел.: 851-071 Ж. рачун 66810-678-2190

ПРЕТПЛАТА

ПОЛУГОДИШЊА:

— За иностранство	60 дин.
— За нашу земљу	18 дин.

ГОДИШЊА:

— За иностранство	120 дин.
— За нашу земљу	36 дин.

Из рада комисија Скупштине општине Бела Црква

Комисије Скупштине општине Бела Црква започеле су 1977. године живом активношћу. Почетак године је период када треба програмирати свој рад за одређени временски период и усмерити га на најбитнија питања друштвеног тренутка.

Комисија за праћење остваривања Устава и статута у свој програм рада за прво полугодиште 1977. године уврстила је низ значајних питања и материјала, било да је комисија претходни „филтер" у програму Скупштине планираних задатака, било да самоиницијативно разматра неку материју. Од задатака из програма рада Скупштине, Комисија је овлашћени предлагач анализе о остваривању делегатског система у Општини Бела Црква, што је веома конплексан, велики и одговоран посао. Комисија, имајући то у виду као и одговорност коју сноси за свестрано сагледавање свих проблема овог задатка са намером и обавезом да делегатској скупштини пружи праву слику о раду делегација и делегата (и свих других односа који произилазе из уставног концепта делегатског система), па ће у том циљу и ради прикупљања података обићи, вероватно, у фебруару месецу добар део делегација.

Самоиницијативно, комисија ће у другом тромесечју разматрати потребу и оправданост за изменом Статута Општине Бела Црква, јер се већ у трогодишњој примени запажају неке његове мањкавости, контрадикторности појединих одредаба, недовољна регулисаност појединих односа, неусклађеност за ново донесеним законским прописима што већ сада ствара и озбиљне сметње у раду, изазива потребу за тумачењима (која су нужно различита) и дерогира његов значај као основног и највишег самоуправног акта Општине као друштвено политичке заједнице.

Комисија за верска питања, с обзиром да је ново основана, на својој првој седници извршила је конституисање а чланови комисије се детаљно упознали са новим Законом о правном положају верских заједница, са којим ће се у будуће врло често сретати у раду.

Нормативно-правна комисија, такође новоформирана скупштинска комисија, на својој првој седници утврдила је неке полазне методе свог будућег рада који ће, без сумње и с обзиром на њену надлежност, бити веома слажен и обиман. Наиме, ова комисија ће, кратко речено, имати задатак да сва нормативна акта које доноси Скупштина претходно анализира са аспекта усклађености са законским и другим прописима.

Комисија за друштвени надзор, којој је скупштина поверила веома одговорне компетенције, такође је донела свој програм рада. Наводима само нека најважнија питања којима ће се ова комисија бавити у 1977. години: установљеним незаконитостима, неправилностима, појавама и предузетим мерама у поступку контроле код корисника друштвених средстава, ефикасности и проблемима рада инспекцијских служби Скупштине општине, о постављању осуђених лица на одговорне дужности у привреди, о спровођењу Закона о друштвеној самозаштити и др.

У току конституисаће и почети са радом још две скупштинске комисије и то: комисија за међународне везе и комисија за заштиту човекове средине, поред уобичајеног рада и активности још неколико скупштинских комисија.

Т. Т.

актуелности укратко

У Белој Цркви је фебруара месеца одржан једнодневни семинар о примени информатике за руководеће кадрове у општини. Примена информатике, којој је најближи израз „аутоматска обрада и коришћење података", је данас синоним за рационално, ефикасно пословање и услов за бржи развој.

На ову тему руководећем тиму Општине говорили су другови из Покрајинског завода за информатику, др **Нађо Балабан,** Мр **Пане Чегар** и сарадници. Ово је само почетак циклуса на образовању кадрова за рад на информатици, док следе петодневни и петомесечни циклуси образовања за раднике који ће се непосредно укључивати у рад на примени информатике.

— — —

Организација и функционисање општинских органа управе била је тема разговора руководилаца општинских органа управе, Скупштине општине и Извршног већа са директором Покрајинског завода за јавну управу **Ласлом Ковачом** и његовим сарадником **Вере Кажић - Зојкић.** С обзиром на спорост доношења Закона о управи и с обзиром на, практично, непостојање законске регулативе у овој области, иначе веома значајној за сваку друштвено — политичку заједницу, на састанку у Скупштини општине су разјашњена нека питања системског карактера и, од стране Завода за јавну управу, пружена је неопходна помоћ и указано је на правац у коме би нова организација општинских органа управе требала да се креће.

— — —

Представници Комитета за заштиту човекове средине Скупштине САП Војводине и Извршног већа и представници Скупштине општине Бела Црква и Извршног већа, на састанку у фебруару месецу, разговарали су о овој, све актуелнијој теми. Познато је да је ова година проглашена годином заштите човекове средине. Иако Општина Бела Црква не располаже неком значајнијом индустријом која је главни загађивач човекове природне и радне средине, низ других околности узрокује да се овај проблем и код нас све више заоштрава: још увек неизграђен водовод и канализација, загађеност пијаће воде, сметилиште на састанку је изнет податак о забрињавајућем порасту бубрежних болесника, па је речено да само у Кусићу има пет особа које живе са вештачким бубрегом. Закључено је да се, поред низа других мера које треба предузети на спречавању загађења човекове средине, активира скупштинска Комисија за заштиту човекове средине и прошири са одговарајућим стручним људима из општинских органа управе и других организација и заједница.

— — —

Од Комисије за уставна питања Скупштине САП Војводине, упућен је позив свим општинама на територији Војводине да се активно укључе у предстојеће измене и допуне изборних закона. О овој веома значајној материји крајем фебруара расправљаће Комисија за праћење остваривања Устава и Статута Скупштине општине Бела Црква на заједничкој седници са члановима општинских Изборних комисија које су спроводиле изборне радње са прошлих избора. Као што је познато, у следећој години нас очекују избори за нове делегације и делегате, па је у толико озбиљнији посао и допринос које општине треба да пруже у доградњи изборног система.

Т. Т.

ИСПРАВКЕ

У 4. броју Белоцрквансних новина, на страни 6. у тексту Упознајмо наше месне заједнице (Кусић, у револуцији и обнови) одштампано је погрешном име друга Радивоја Станковића уместо Радивоја Ђурића.

У броју 5. на страни 6, у тексту Армија — раме уз раме са свим радним људима — замењене су фотографије изнад имена другова чије су фотографије објављене.

Редакција и штампарија се извињавају.

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO Fudbalski savez opštine Bela Crkva

ПОЧИЊЕ ДРУГА ФАЗА УСМЕРЕНОГ ОБРАЗОВАЊА

КАКО ШТО ПРЕ СТИЋИ ДО ЦИЉА

Реформа образовања, која је почела да се спроводи у нашој општини као и у читавој Војводини, већ другу школску годину успешно се реализује у двема постојећим средњим школама, Гимназији „Сава Мунћан" и Школи за квалификоване раднике, између којих постоји добра сарадња на свим пољима делатности. Већ су и на тај начин створени предуслови за повезивање овог дела образовања у једну целину, како би се омогућило свим свршеним ученицима основних школа да наставе даље школовање под истим условима, што је и основни циљ садашњег тренутка преображаја васпитања и образовања на овом ступњу.

У периоду који је пред нама, од наредне школске године, почиње друга фаза реформе средњег образовања, односно позивно-усмерени део образовања, чији је основни циљ повезивање удруженог рада и образовања и непосредно припремање потребних стручних радника за рад и самоуправљање. На овом степену образовања свршеним ученицима Заједничког средњег образовања биће омогућено стицање различитих занимања и директно укључивање у процес производње или наставак школовања на вишим и високим школама.

КОЈЕ ЋЕМО ПРОФИЛЕ ДА ШКОЛУЈЕМО

По плану развоја позивно-усмереног образовања у Војводини, у Белој Цркви би се припремали стручни радници грађевинске струке (ниво грађевинског техничара), правне, преводилачке, физичко-хемијске и биолошко-географске струке. Од посебног значаја за даљи привредни развој наше општине, а и читаве Војводине, је припремање стручних радника грађевинске струке, пошто је грађевинарство у Плану развоја Војводине једна од приоритетних привредних грана и спада у носиоце развоја у Војводини. Пошто у школовању стручних радника ове струке у нашим средњим школама не постоји никакво искуство, то се очекује, на првом месту, стручна помоћ од Радне организације „Стандард-бетон" и других радних организација које се баве овом делатношћу у суседним општинама за које би, на првом месту, ова школа и припремала потребне раднике.

МОГУЋНОСТИ ДАЉЕГ ШКОЛОВАЊА

Могућности даљег школовања свршених ученика овог дела образовања су велике. Могу да наставе школовање на грађевинском, архитектонском, правном, природно-математичком, медицинском, филозофском факултету, а и неким другим факултетима и вишим школама.

ПРАВЦИ ДАЉЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ УСМЕРЕНОГ ОБРАЗОВАЊА

Да бисмо се припремили и што боље организовали за прихватање сложених задатака које са собом носи свака овако револуционарна промена, потребно је извршити значајне организационе припреме.

Најбржи и најидеалнији пут у решавању овог питања је интеграција постојећих средњих школа у једну радну организацију, а затим, у оквиру исте конституисати ООУР на основу Закона о удруженом раду. Оваква концепција поред идејно-политичких захтева реформе, омогућује остваривање и других значајних циљева: стручно-педагошких, епономских и организационих. Један од основних проблема је питање школског простора, пошто постојећи не обезбеђује ни изблиза потребе а ни критеријуме.

У решавању овог, као и других задатака који ће се јавити, радници у овом делу образовања очекују помоћ свих субјеката друштвеног развоја у општини и широј друштвеној заједници.

У том циљу је и Општинска конференција ССРН организовала дискусију у свим месним заједницама која је у току, и у оквиру које грађани наше општине треба да остваре свој непосредни утицај и изразе интерес за утврђивање и спровођење значајних токова реформе средњег образовања и васпитања у општини Бела Црква.

М. А.

Самоуправно организовање удруженог рада у здравству

— Схватајући да се ради о примени новог концепта друштвено-економских и политичких односа у пракси и да се самоуправно организовање удруженог рада заснива на уставном праву радника да стално трагају за новим, бољим и савременијим облицима удруживања, радници у здравству наше општине приступили интензивним препремама на спровођењу закона о удруженом раду —

У здравству наше општине у току је интензивна активност на примени Закона о удруженом раду, која је започета након саветовања на тему: Здравство у функцији удруженог рада и даљи задаци идејно-политичке активности Савеза комуниста и других субјективних снага који произилазе из Закона о удруженом раду. Са овим саветовањем, које је организовао Општински комитет СКВ Бела Црква новембра прошле године, читаоци су већ упознати. Задаци утврђени на овом саветовању били су окосница свих активности које су предузимане. Активирана је Комисија за удруживање здравствених радних организација, која је формирана од представника здравствених радних организација Дома здравља, Болнице за плућне болести са диспензером и Апотеке „Први октобар", представника СИЗ-а за здравство и Извршног већа Скупштине општине. Скупштина СИЗ-а за здравство на седници од децембра прошле године доноси Програм активности у вези удруживања рада и средстава радника здравствених радних организација и у вези слободне размене рада у здравству. Овим Програмом прецизирани су конкретни задаци и утврђени рокови за одвијање појединих активности у вези удруживања рада и средстава радника здравствене делатности, при чему се водило рачуна о стварању услова за максимално обезбеђивање самоуправног утицаја радника здравствених радних организација.

Изражено заостајање на подручју усавршавања и побољшања организације здравствене службе нашој општини представља посебан разлог за предузимање интензивних активности на усаглашавању организације, рада и пословања са Законом о удруженом раду, а чињеница да постојеће здравствене радне организације обављају делатност од општег друштвеног инетереса била је основ опредељивања за конкретан облик удруживања. Имајући у виду специфичност делатности здравствених радних организација, Комисија за удруживање је оценила да постоје услови и основи да се постојеће три здравствене радне организације удруже у једну здравствену радну организацију са три основне организације удруженог рада, што претпоставља промену садашњег статуса здравствених радних организација које би наставиле пословање као основне организације удруженог рада у саставу радне организације.

Оправданост и основ за удруживање у нову здравствену радну организацију леже у повезаности здравствених радних организација заједничким интересима, и то заједничким интересима у најширем смислу речи који подразумева лични интерес сваког радника у здравству, као и општи друштвени интерес. А ти интереси су: остваривање заједничких циљева и резултата на обезбеђивању ефикасне здравствене заштите радних људи и грађана, на подизању исте на квалитетно виши ниво, као и на јачању материјалне основе самоуправљања радника здравствене делатности. Како су здравствене радне организације повезане у процесу рада, то од удела сваке од њих зависи успешност у остваривању заједничких интереса, а тај удео у остваривању заједничких резултата је и основни услов постојања радне организације са основним организацијама удруженог рада.

Констатујући да постоје сви услови за удруживање здравствених радних организација у једну радну организацију, Комисија за удруживање је израдила Полазни материјал о удруживању рада и средстава радника здравствених радних организација у општини Бела Црква. У том материјалу дата је друштвено-економска оправданост уређивања утврђени су циљеви удруживања, предложена је организациона шема здравствене службе и садржина самоуправног споразума о удруживању и наговештени су даљи правци активности на удруживању рада и средстава и на примени Закона о удруженом раду. За обављање административно-стручних, помоћних и њима сличних послова од заједничког интереса за будуће основне организације удруженог рада у саставу нове здравствене радне организације, предвиђа се формирање радне заједнице за обављање заједничких послова.

У радном материјалу о удруживању рада и средстава радника здравствених радних организација утврђени су следећи циљеви и задаци удруживања: стварање повољнијих услова за успешније пословање и развој, стварање што већег дохотка за проширење материјалне основе удруженог рада и побољшање услова живота и рада радника, даље проширење и развијање свих облика самоуправљања, стварање материјалних и друштвених предуслова за стално унапређивање организације здравствене службе (која би била рационалнија, ефикаснија и ближа корисницима здравствених услуга), заједничко планирање, вођење јединствене инвестиционе политике путем удруживања материјалних средстава, вођење јединствене кадровске политике, планског усавршавања и специјализације медицинских кадрова, остваривање једнаког економског положаја радника, солидарности и узајамности кроз удруживање средстава и друго.

По свим овим питањима у вези удруживања рада и средстава радника у здравству отворена је јавна расправа и она ће трајати до 10. марта ове године. Радници здравствених радних организација већ су се изјаснили. Најпре је организован збор комуниста радника у здравству, на којем је прихваћен радни материјал о удруживању и утврђени даљи идејно-политички задаци на примени Закона о удруженом раду. Затим су основне организације синдиката у све три здравствене радне организације организовале расправу и до 10. фебруара одржани су зборови радника. На овим зборовима једногласно је прихваћен предложени облик удруживања рада и средстава. Истовремено, материјал је упућен свим организацијама, СИЗ-у за здравство и Скупштини општине и јавна расправа је у току.

С обзиром да у Дому здравља трају привремене мере, које је према овој здравственој организацији предузела Скупштина општине од 13. маја прошле године, предвиђен је поступак и рок за престанак тих мера. Привремени орган који врши права савета у Дому здравља оценио је да су престали разлози због којих су предузете привремене мере, па је предложено Скупштини општине да на наредној седници донесе одлуку о њиховом престанку и о расписивању избора за нове чланове радничког савета Дома здравља.

Судећи по досадашњем току активности, могу се очекивати позитивни резултати у реализацији Програма активности на примени Закона о удруженом раду у здравству у вези самоуправног организовања. Пре свега, може се очекивати позитиван исход референдума који се предвиђа за 31. март ове године. Но мора се нагласити да остваривање Закона о удруженом раду представља дугорочнији процес на суштинском мењању друштвено-економских односа, који захтева пуно ангажовање свих субјективних снага, а пре свега комуниста. Иако је реч о дугорочнијем послу на доследном остваривању новог друштвено-политичког система, нема места чекању, већ је потребна акција. А непосредна акција и права битка за нове односе тек предстоје.

Ј. Б.

КАДА ТЕЛЕФОНИ?

Велика је жеља многих грађана да им у стану зазвони телефон, али од постојећих 500 прикључака ни један није слободан. Међутим, ООУР ПТТ саобраћаја склопила је у децембру месецу 1976. уговор са произвођачем „Никола Тесла" из Загреба за још нових 700 прикључака. Пошто је рок испоруке ове опреме 24 месеца, а време монтаже 5-6 месеци, укључивање нових бројева отпочиње у другој половини 1979. године.

Истовремено ће бити извођени радови на проширењу и реконструисању телефонске мреже. Радови на реконструкцији подељени су у четири етапе, од којих је једна готова а остале ће бити довршене у наредне три године.

Поред овог, према плану развоја ПТТ саобраћаја за период 1976-1980, ради се и на аутоматизацији телефонске мреже насељених места Јасеново, Гребенац и Врачев Гај. У Јасенову је адаптирањем зграде у центру села направљена модерна пошта. Набављена је и аутоматска телефонска централа која треба да се монтира и пусти у рад такође ове године.

За сва ова проширења и модернизацију ПТТ саобраћаја потребна су и огромна средства, тако да је сигурно да овако мала ООУР није способна сама да спроведе постављени програм развоја без помоћи друштвено политичких и месних заједница. Њихово учешће је, према постављеном плану развоја, 50 одсто од укупне вредности опреме и радова на проширењу и реконструкцији телефонске мреже.

Вујица Анђелић

Виђете у овом броју
ДОРУА БОСИОКА
из циклуса
„Светковина биља"

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO Fudbalski savez opštine Bela Crkva

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVAC Fudbalski savez opštine Bela Crkva

СУСРЕТ НА РАДНОМ МЕСТУ

његова одлука је скромност

Александра Јожића, високо квалификованог аутомеханичара ООУР-а „Шљункара", сви познају као једног од најскромнијих радника РО „Стандард-бетон".

Пуних 18 година привржен је овој Радној организацији са којом је за то време делио сва добра и зла. У развоју „Стандард-бетона" било је успона и „клизања", али мајстор Цане се није никада поколебао. Увек је био на висини свог задатка и увек је заједно са својим друговима настојао да у датим тренуцима нађе најбоља решења.

Александар Јожић

Свој занат, своју струку мајстор „Цане" необично цени и воли. Када је 1946. године завршио занат у ондашњој машинској станици иако су му као ретком мајстору, на дохват руке углавном били стари „булдози" и дотрајале машине, био је сав срећан. Иако су ова занимања у послератном периоду била ретка, по долоску из ЈНА није могао да се запосли у својој струци. Прихватио се трактора у бившој СРЗ „Пролетер" у Црвеној Цркви, где је био омиљени тракториста. Његова машина није знала да стане.

Запосливши се у „Шљункари" (где је провео скоро пола радног века), није се либио никаквих послова, јер је знао да је аутомобилизам тек перспектива. Најрадије се мајстор Цане сећа првих дана рада у „Шљункари", када је одржавао трофејне ислужене локомотиве којима се вукао шљунак. Дотрајале машине тражиле су непрекидно бдење над њима. Жеља и занос да се послови непрекидно и неометано одвијају, нагнале су га да, заједно са својим друговима код којих је наилазио на пуно разумевање конструише и створи погон, за оно време, „нове" локомотиве, које су радиле и са успехом обављале посао.

Две-три године био је главни багериста на пловном објекту. Мајстор ске руке Цанетове нису дозволиле да за то време ни једном палице застану.

У механичарској радионици, где проводи и највише времена, важи као омиљени радник. Никада се није ни са ким замерио. Скромно понашање на раду и у приватном животу донело му је заслужену популарност у целом колективу. Пажњом његових другова сада је распоређен за возача камиона, да макар после толико година поново буде ближе својој струци. Његовом осетљивом уху не промакне никакав непожељан шум мотора.

Мајстор Цане је у колективу признат и као друштвено-политички радник. Готово да нису прошли избори приликом којих му се не поверавају одређене функције. Више пута је био председник синдикалне организације скоро увек члан радничког савета или управног одбора, био је и председник управног одбора „Стандард-бетона", па више пута члан секретаријата организације Савеза комуниста...

За такву скромност, рад и способност више пута је награђиван и похваљиван, а груди му краси медаља рада. Прошле године добио је и октобарску награду ГИК-а „Банат" — Зрењанин.

Стојче Соколовић

У ПЕНЗИЈУ СА ОРДЕНОМ РАДА

Од сваког ко поштено и савесно одради свој радни век могли би да се опростимо са много лепих речи, да му се захвалимо и пожелимо, како народ каже, „добро здравље и дуг живот" у другом, мирнијем делу живота који са пензијом почиње. То нисмо увек у могућности, али учинимо то сада када је један стари службеник оставио своју столицу и писаћи сто, последњи пут уредно поређао фасцикле, позиве и белешке, затворио поклопац своје писаће машине.

Тако ћемо да се опростимо од другарице Јулије Згаге, службеника Ок СКВ, која је прошлог месеца отишла у пензију.

Њен живот, у ствари, живот је многе наше жене, жене раднице, домаћице и мајке. Један живот испуњен радом и обавезама, који је протекао у таквом темпу да није било времена да се остари. Можда је и зато тета Јулија остала млада и по изгледу и духом, како сама каже: — Увек сам била заузета, радила много. Нисам имала времена да мислим о тешким стварима, увек ме је држало добро расположење. А волела сам младе и данас их волим. Они доносе у живот оно што је прогресивно, ново а човек који те новине прима, духовно увек остаје млад.

1. априла 1949. запослила се у тада Среском комитету СКС у Белој Цркви. Секретар СК СКС Бела Црква био је тада друг Едо Љубибратић, а организациони секретар друг Сава Миленковић, — сећа се другарица Јулија. За време њеног службовања изменило се, укупно, десет секретара Мењали су се, такође и организациони секретари и заменици секретара.

Посао који је другарица Јулија обављала био је сложен: обухватао је и финансијско и административно пословање и свакодневне многобројне контакте са странкама. О свом послу она каже — Највише сам воле ла административно пословање, рад на евиденцији чланства, контактирање са благајницима и секретарима основних организација. Ипак, највише сам волела да испуњавам нове чланске књижице, јер ми је увек била драга помисао да са новим члановима јача и наш Савез комуниста.

Другарица Згага се радо сећа првих година свога службовања, иако су то биле године напорног рада када се није гледало на радно време и када је у свако доба дана и ноћи морала да буде спремна да се одазове неком позиву. — Није ми ништа било тешко, каже другарица Згага, ни мени ни онима са којима сам радила. Сви смо имали развијен осећај одговорности. Иако сам била обичан службеник, схватила сам да све што урадим морам савесно да урадим, јер није само секретар Ок одговоран за извршење неког задатка већ и сви његови сарадници.

Другарица Јулија Згага била је и остала и активан друштвено-политички радник. Још у октобру 1944., по ослобођењу Јаше Томића у коме је тада живела, укључила се у рад АФЖ-а и Народног фронта. У Белој Цркви учествовала је у раду скоро свих друштвено-политичких организација, од АФЖ-а до Конференције за друштвену активност жена чији је и сада члан. Уз сва та задужења била је активан члан Аматерског позоришта и певачког хора.

— Никада ми није било тешко сте то да радим. Са породицом сам

Јулија Згага

била споразумна, договарали смо се о подели дужности у кући. Са децом нисам имала проблема, били су дисциплиновани. Муж је имао за све разумевања јер је и он био активиста. О овоме говорим више, јер је то проблем многих жена и данас. Хоћу да им кажем да је могуће све постићи ако се хоће и вали, наравно, уз добру организацију посла.

Подсетили смо другарицу Јулију да су јој и деца рано постали чланови СК. Питали смо је, такође, да ли је она утицала на њихово опредељење — Свакако, каже она. - Са децом сам разговарала и објаснила им да је потребно да знају ко су , да се определе и изјасне. Обоје су рано постали активни, мислим да није нескромно ако кажем да сам им ја била пример.

За свој рад и дугогодишњу друштвено-политичку ангажованост, поред других признања, Указом Председника Републике одликована је и **ОРДЕНОМ РАДА СА ЗЛАТНИМ ВЕНЦЕМ.** Ово високо признање је одговарајућа награда за уложени труд и постигнуте резултате.

Овим чланком јој се скромно одужујемо ми, у чијој је средини живела и радила.

М. П.

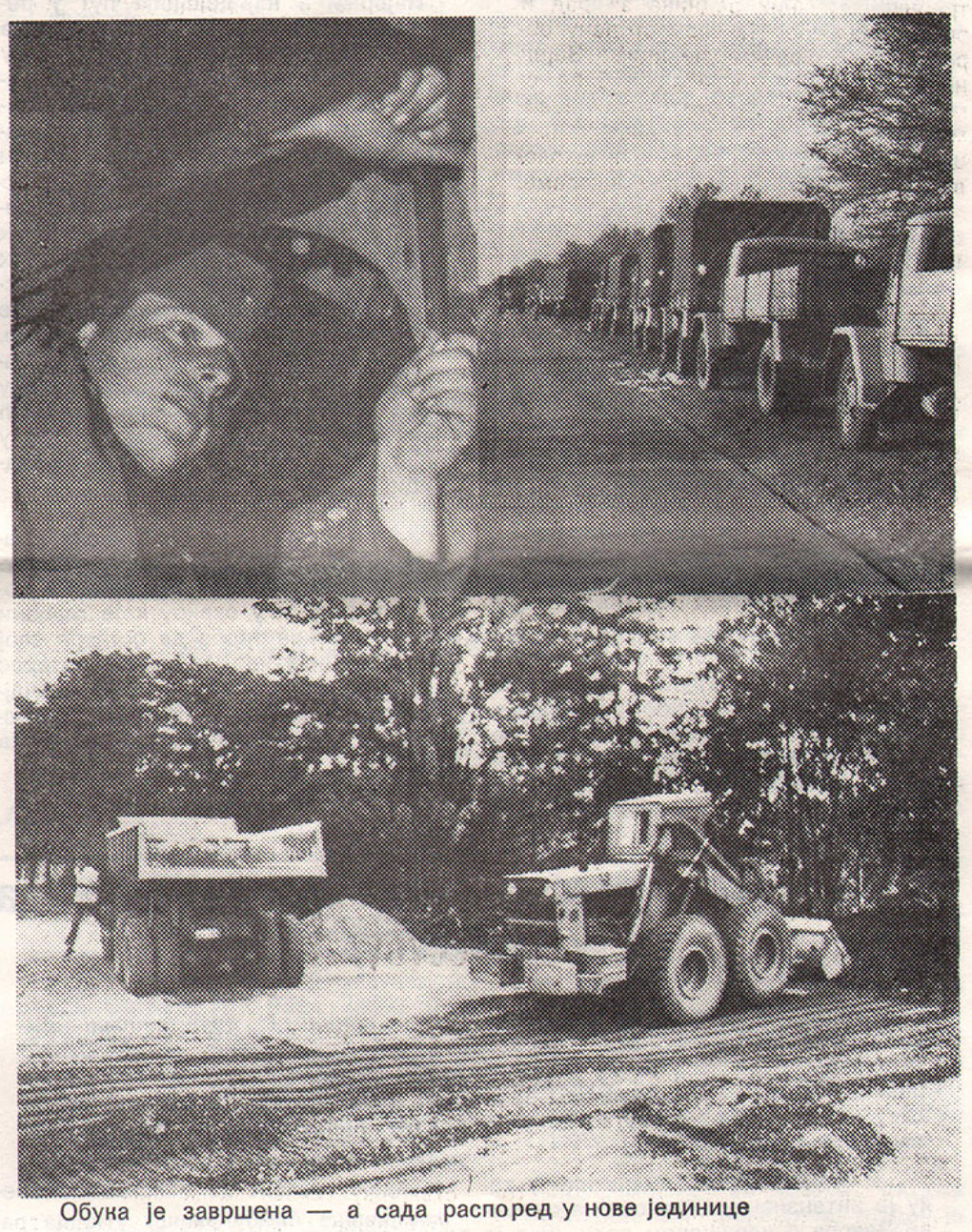

Обука је завршена — а сада распоред у нове јединице

СРЕЋНО У НОВЕ ПОБЕДЕ

Војници из јединице Алексе Урошевића завршили су основну обуку за возаче моторних возила у ЈНА оспособили за обављање веома одговорних задатака у новим јединицама. Њихова улога данас, када се саобраћај све више развија и расте је повећана, а лична одговорност и одговорност пред другима је већа у општој борби за повећање безбедности у саобраћају и чувању људских живота и материјалних средстава. О томе је на завршној свечаности говорио старешина Владимир Вуковић, који је поред осталог рекао да је обука завршена без тежих последица и људских повреда. То је веома значајан допринос наше јединице побољшању безбедности у саобраћају што је наш трајни задатак и обавеза. На свечаности су урчена признања војницима који су постигли најбољи успех на обуци

Наградним одсуством су награђени војници Радановић Златко, који је од могућих 335 бодова освојио 326, Златковић Драган са 321 и Торбарина Звонимир са 315 бодова. Они, као и још 7 војника добили су диплому за одличан успех.

На крају свечаности војници-возачи су распоређени у нове јединице. Старешине и другови који су остали у јединици испратили су их уз срдачне поздраве и жељу да буду што бољи возачи.

И. Тимотић

представљамо вам

Мешовити хор основне школе „Жарко Зрењанин“

Мешовити хор основне школе „Жарко Зрењанин“ са наставником музичког васпитања Горданом Николић

Сваке године сви државни празници и манифестације локалног значаја били су обележени пригодним програмима. Поуздан и незаменљив сарадник у оквиру свих прослава био је и хор Основне школе „Жарко Зрењанин'', под руководством наставника музичког васпитања Гордане Николић. Хор је својим сигурним наступом свакој прослави давао онај најсвечанији тон, успевао да нас усхити и понесе. Често смо у прилици да се одушевљавамо њиховом песмом, а само хорска песма може тако силно и снажно да се доживи. Наша честитања и аплаузи често су упућени, у ствари, сатима вежбања и пробама које су редовне и честе.

Руководилац, организатор и хоровођа је Гордана Николић. У школи већ десет година, поред редовне наставе, води и ђачки хор. Потиче из породице у којој се увек неговала и поштовала музика. Њен отац, Бранко Петровић, такође учитељ Основне школе „Жарко Зрењанин'', био је хоровођа КУД „Братство''. Ово друштво основано је у Белој Цркви одмах после рата и радило је са великим ентузијазмом. Посете околним селима биле су честе, представе за грађанство репрезентативне, а нису изостала ни признања са стране. Бранко Петровић је био човек који је искрено и дубоко волео музику, неговао је у кући и у школи, а активно се њоме бавио у хору дуги низ година. То богато искуство и љубав према хорској музици уноси и Гордана у свој рад. Резултати њеног рада са школским хором су свима нама врло добро познати.

Хорско певање је драгоцен облик васпитног рада, оно развија колективну свест ученика и осећање одговорности појединаца за успех целине. Иако је пробе хора тешко ускладити са распоредом (у школи се ради у две смене па се пробе одржавају у међусменама и после поподневне наставе) и упркос томе што су неки родитељи убеђени да су им деца преоптерећена, ученици се редовно одазивају пробама. Они певају у хору не само зато што им је то обавеза и дужност већ и зато што то и желе. Резултати тада не могу да изостану.

Школски хор је од 1971-74. редовно учествовао на зонским смотрама хорова, фолклора и ритмике у Вршцу. Са многим друштвено-политичким организацијама у Белој Цркви развијена је пуна сарадња. Поводом стогодишњице оснивања Црвеног крста Југославије, прошле године је организована посета селима Кусић и Јасеново. За даваоце крви Црвени крст Беле Цркве је, такође, организовао пригодни програм, а учесници програма су били и чланови овог хора. Приредбе у Гарнизону за припаднике ЈНА и у Дому ЈНА за грађанство биле су честе. Ова сарадња је већ постала лепа традиција. Јануара ове године Гарнизон из Беле Цркве упутио је Гордани Николић захвалницу за успешну сарадњу током 1976. године. У сарадњи са Савезом бораца, хор је учествовао у оквиру прославе Дана ослобођења Беле Цркве на откривању спомен-плоче Жарку Златару.

Хор сарађује са Гарнизоном, Домом ЈНА, Црвеним крстом, Савезом бораца и Социјалистичким савезом, активно се укључујући у друштвене токове наше средине.

Поред пригодних програма за сваки државни празник (програм обухвата представу за школску децу и свечану академију за грађанство), хор је био и најактивнији учесник поводом свечане прославе Дана школе 25. годишњица постојања основне школе и 20. годишњица постојања школе „Жарко Зрењанин''. Хор је наступио са највећим бројем тачака.

Школска приредба поводом неког празника, или независно од њега, сложена је манифестација, која уз то има и политичко-васпитни и општеобразовни карактер. Вечерњи концерт музичких тачака у сали Радничког универзитета у оквиру прославе Дана школе, својим одабраним програмом заиста је био доживљај који се памти. На програму су биле композиције из НОБ-а, наших аутора: Обрадовића и Курицића и страних: Моцарта, Бетовена, Гречанинова, Перголезија и Хајдна. Изведено је девет хорских песама, неколико дуета и соло тачака певача и три композиције у извођењу школског хармонијског оркестра. После химне низале су се песме о слободи, борби, домовини, завичају, младости. Спонтане, топле аплаузе добили су и најмлађи извођачи соло тачака. Читав програм био је прецизно одабран, увежбан и сигурно вођен. Одушевљење је било опште и искрене честитке хору, оркестру и хоровођи нису изостале. Летопис школе који је установљен прошле године неће моћи да заобиђе манифестације ове врсте.

Треба истаћи да је Гордана Николић прошле године основала хор гимназијских ученика који је обележио свечану прославу стогодишњице постојања белоцркванске гимназије.

Сарадња директора школе није изостала-каже Г. Николић. — Услови рада нису идеални, али школа више и не може да пружи. Проблеми у раду хора постоје. Није, у ствари, у питању неки унутрашњи проблем. Ствар је у томе да школа није редовно и на време обавештена о плановима прослава које се одржавају у граду. Најчешће сам и ја касно обавештена о наступу па времена за пробе имамо мало. Пробе су онда честе, напорне. Понекад ни за пробе немамо времена обавештена сам ујутру за вечерњи наступ! То је напорно за децу која понекад наступају после поподневне наставе. Желела бих да се бар једном годишње неко сети те деце и да их, сем аплаузом, награди тако што ће им омогућити да посете неку музичку манифестацију на страни. Они то не само да заслужују они то и желе.

Р. Гава

од сеоских моба до међународне смотре фолклора

ГРУПА ПЕВАЧА „ЗОРА“

Врачев Гај је место познато по неговању музике, нарочито вокалне. Још између два рата, па и после II светског рата, сељаци су један другом помагали у разним пословима на својим поседима. Поред радова у пољопривреди, Врачевгајци су били познати произвођачи цигле. Садевање цигле обично се обављало у мобама. При оваквим радовима домаћин је за све учеснике у моби припремао храну и домаће пиће, а где се пило — ту се и певало. Тако су мештани Врачев Гаја већину радова обављали групно и у свим случајевима песма је била присутна. У новије време, нарочито после појаве механизоване производње, нестају мобе и групни радови, али је песма у групама и до данас остала.

Група певача „Зора“ из Врачевгаја

Почетком 1975. године у Врачев Гај је дошао код својих рођака секретар Културно-просветне заједнице СО Вршац Васић Бранислав. Чуо је једну групу певача. Група је певала старе изворне песме овог краја, па је он чланове позвао да учествују на XIII фестивалу фолклора и народног стваралаштва јужног Баната. На овом фестивалу, одржаном априла 1975. у Вршцу, извршен је избор представника јужног Баната за IV сабор народног стваралаштва у Лесковцу. Група певача из Врачев Гаја била је изабрана. На сабору у Лесковцу такође је вршена селекција, па је група из Врачев Гаја добила позив да учествује на X међународној смотри фолклора која се одржавала у Загребу, јула месеца исте године. За учествовање на Сабору народног стваралаштва у Лесковцу, а нарочито за учествовање на Међународној смотри фолклора у Загребу било је неопходно припремити одећу — народну ношњу. Она је обезбеђена захваљујући разумевању Културно-просветне заједнице СО Бела Црква, као и Комбинату „Јужни Банат'' из Беле Цркве, који је групи певача признао и један део путних трошкова.

Група је учествовала у радио-емисији „Село весело'' која је снимљена у Избишту, учествовала је и у Белој Цркви на прослави стогодишњице рада Гимназије „Сава Мунћан“ и на прослави Дана ослобођења Беле Цркве.

Група је последњи пут наступала крајем 1976. године у емисији РТБ „Недељно поподне'' са Оливером Катарином. До овог наступа на телевизији група није имала име. Тада се окумила са Оливером Катарином која је групи дала име „Зора''.

Група је афирмисана као једна од најбољих у јужном Банату и нека улагања у њен рад омогућила би јој да организованије ради. Улагања у групу чија је вредност проверена и потврђена сигурно не би била неоправдана — али она ипак изостају.

Р. Гава

12. марта у нашем граду „атеље младих“ из панчева

Културно-уметничко друштво „АТЕЉЕ МЛАДИХ'' — Панчево основала је Општинска Конференција Савеза социјалистичке омладине Панчево 1961. године.

Прошле године прослављена је 15. годишњица живота и рада. У току јубиларне 1976. године изведено је **7 премијера** са **86 позоришних представа** што представља посебан куриозитет у драмском аматеризму.

Представа „У лепом врту мом“ изведена је 32 пута и још увек је на репертоару. Са овом представом Атеље младих наступао је и у Нушићевом позоришту на Скадарлији. Атеље младих прво је аматерско позориште које је дало целовечерњи програм на Скадарлији.

За протеклих 15 година Атеље младих је извело више од 40 премијера са преко 1000 позоришних представа, рецитала, књижевних вечери и тд. Представе су извођене у Београду, Охриду, Хвару, Кикинди, Зрењанину, Вршцу (1967), Новом саду, Бечеју, Ковину, Опову, Ковачици, у Чехословачкој (два пута) у Монаку, итд.

Атеље младих је 1969 године, представом „Шнајдерски калфа'' од Ј. Вујића у режији Јована Коњовића и Боде Марковића представљао Југославију на IV. Светском фестивалу аматерских позоришта у Монаку. Ова представа је, заједно са представом из САД проглашена за најбоље остварење Фестивала.

Пет пута је Атеље младих био финалиста Савезног фестивала аматерских позоришта Југославије на Хвару. Дванаест пута учесник Покрајинског фестивала аматерских позоришта у Кикинди. Четири пута учесник БРАМСА-а. Три пута носилац прве награде на Фестивалу малих и експерименталних сцена у Војводини.

За изузетне заслуге у развијању драмског аматеризма и културе уопште Атеље младих је два пута награђен Октобарском наградом града Панчева.

Нашој публици представиће се сценско-музичким комадом старе грађанске поезије, „лалинских дивана'' и старе градске песме „У лепом врту мом''. Овај комад је, због интересовања публике, доживео две премијере. Ова представа је до сада изведена 32 пута. О томе је „Панчевац'' писао: „...а драж је била у томе: да ли су то дијалози са песмама или песме са дијалозима, шта је то заправо? Ту је песма настављала дијалог, а дијалог стварао песму — све у стилу најбољих давних комада с певањем.''

Р. Г.

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO
savez opštine Bela Crkva

ОСТВАРИВАЊЕ КОНЦЕПЦИЈЕ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ

Отварајући рубрику: „Остваривање концепције општенародне одбране„ лист „Белоцркванске новине" ће у наредним бројевима објављивати написе из ове области са циљем приказа стања припрема, активности и ангажованости радних људи и грађана на овом плану. Кроз основне теме које ће покретати лист, читаоци ће имати прилике да се подсете на неке аспекте подруштвљавања ОНО и друштвене самозаштите, да сагледају стање припрема и задатака појединих конпонената ОНО и да, најзад, својим прилозима и учешћем допринесу адекватнијем остваривању концепције ОНО на територији наше општине.

НЕКИ АСПЕКТИ ПОДРУШТВЉАВАЊА ОДБРАНЕ

Учинили смо доста — очекује нас много више

Свакако да се можемо поносити резултатима које смо постигли на остваривању концепције општинародне одбране. Постигли смо, пре свега, велики напредак у јачању активности друштвено-политичких и друштвених организација у припремама за одбрану земље. У тим напорима од нарочитог су значаја координациона улога Социјалистичког савеза у организовању и развијању система општенародне одбране и, неоспорно, стално јачање политичког утицаја и ауторитета Савеза комуниста као руководеће идејно-политичке снаге одговорне за општенародну одбрану у целини. Та улога и ти успеси очито се запажају у сваком нашем насељеном месту, у свакој самоуправној организацији и заједници.

То нам најбоље потврђује и инспекцијска контрола која је недавно обављена у многим структурама општенародне одбране на територији наше општине.

Чињеница је да се сви наши радни људи, сви грађани наше општине, врло одговорно и савесно односе према свом основном задатку — одбрани земље. Схваћена је суштина концепције општенародне одбране и прихваћена као једина алтернатива супротстављања агресору било које врсте и боје, било с које стране да опасност прети нашој земљи.

Недвосмислено је прихваћена чињеница да ЈНА представља кичму наших оружаних снага, да Територијална одбрана није копија организације и рада ЈНА, већ да она органски израста из целокупног друштвено-политичког система социјалистичког само управљања и на њему изграђених органа власти. Исто тако, схваћено је да цивилна заштита игра врло значајну улогу у рату у савременим условима, а посебно у нашој концепцији одбране, да су привреда и друштвене делатности саставни део општег фронта у одбрани наше земље.

Ни концепција, међутим, а ни систем општенародне одбране не прописују никакве готове рецепте које треба или „мора" неко да спроводи. Утолико је одговорност и Савеза комуниста, и Социјалистичког савеза, и свих друштвених снага, органа управљања и свих радних људи и грађана већа и деликатнија. Захтеви су, дакле, такви да општенародна одбрана мора да буде брига свих грађана наше земље, да се свако на свом месту до максимума ангажује, да свако зна своје место и своју улогу у случају да буде на било који начин угрожена наша земља, наш самоуправни социјалистички поредак.

Због тога, општинародна одбрана није ствар само појединаца, а поготову не само стручних служби. Отуда, заправо, и оправдано питање које нам се тако неминовно намеће: колико смо ми у нашој општини успели да до сада подруштвимо ОНО, колико је она постала ствар сваког појединца, да ли свако зна своје место у евентуалном рату и колико смо и како оспособљени за извршавање својих задатака у целини. И колико и како, најзад, користимо богато искуство из народноослободилачке борбе.

Рекли смо да смо учинили доста, али, сигурно је, да нам преостаје још много. Подсетимо се само на нека питања са аспекта подруштвљавања ОНО, па ћемо свакако наћи себе, своју организацију, месну заједницу и, наравно, своје задатке.

Ево тих питања: да ли смо и како кроз нормативне акте регулисали општенародну одбрану, на шта нас обавезује Устав и Закон о удруженом раду; да ли имамо и какви су нам планови производње и услуга у ратним условима и у рату и да ли сваки радни човек и грађанин зна своје задатке из тих планова: колико смо и како организовали цивилну заштиту, да ли су ти припадници обучени, оспособљени за извршавање својих задатака у рату (и миру); колико смо и каквих организовали вежби и смотри на обучавању људства за производњу, одбрану, заштиту; колико смо и каквих склоништа планирали, изградили и увежбали радне људе и становништво да их зна користити у случају непријатељских ваздушних и других активности итд. Везано за ова питања неопходно се намеће и питање планског, организованог и системског рада и активности основних организација Савеза комуниста, Синдиката, омладине, борачких организација, органа управљања и других друштвено-политичких и друштвених структура. У подруштвљавању општенародне одбране посебну и изузетну улогу има месна заједница, која у ратним условима и у рату има одлучујућу улогу у заштити, снабдевању, збрињавању становништва на својој територији.

Задаци на подруштвљавању ОНО су, дакле, велики и веома сложени и изискују максималне напоре свих субјеката.

При свему томе, нужно је и овом приликом цитирати много пута изречене Титове речи: „Радимо као да никада неће бити рата, а будимо спремни као да ће га сутра бити".

У идућем броју:

„ОНО кроз нормативна акта"

Стојче Соколовић

Белоцрквански мотив фото - тека Радничког универзитета

последњи белоцрквански фијакерист

ЦРНИ ДАНИ БЕЛОГ ФИЈАКЕРА

— Фијакер стари улицама лута — каже наша војвођанска песма чији се стих у потпуности односи и на наш град Фијакер Илије Гавриловића, последњег и јединог белоцркванског фијакеристе, баш „лута улицама" и „тражи" ретке муштерије. А њих је све мање. Фијакером својим остао је још само чика Илија да прикоси времену и аутомобилизацији. Исход тог ривалства лако је назрети.

Разговарамо са чика Илијом о некадашњиу временима и белоцркванским фијакеристима. У не баш давној прошлости белоцркванским улицама одјекивао је бат коња и успављујућа лупа многих фијакера. Било их је 19. Још су у сећању имена познатих фијакериста: Иге Дије, Живе званог Жилавко, Бубе и Аце Јовичића и др. Време је учинило своје. Остао је само Илија Гавриловић који у својој 75. години остаје привржен свом давно заточетом занимању.

За све време рада имао је чика Илија Гавриловић много занимљивих догађаја. Остала му је у сећању путница коју је за Смедерево возио да, наводно, дочека децу и мужа. Одсели су у кафани, а госпа је заповедила келнеру да добро угости чика Илију јер их дуг пут очекује у повратку. И отишла је да „дочека" своју породицу, а успут им је скренула пажњу да припазе на пакетић у фијакеру који је од „изузетне вредности". Није се вратила ни да захвали чика Илији на бесплатној вожњи. Слично се догодило и једном приликом испред Вршца када је један путник искочио из фијакера не плативши за превоз. Чика Илији није остало ништа друго него да окрене фијакер за Белу Цркву.

Но, много је више веселих тренутака у животу Илије Гавриловића. Остале су у сећању лумперајке старијих Белоцркванa, а посебно вожња у Златицу код Тршаревих где се по неколико дана веселило. Са изузетним задовољством возио је старе мераклије, фину господу, како чика Илија каже, тадашње угледне момке да певају серенаде под прозорима ондашњих девојака. Било је тренутака када се у фијакеру возио само шешир и штап.

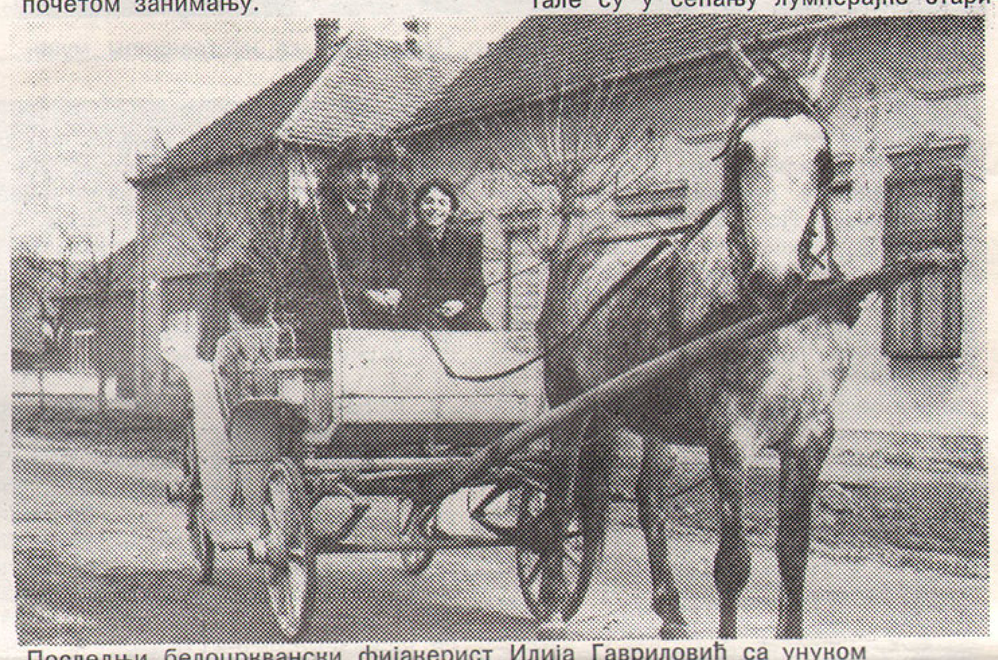

Последњи белоцркванski фијакерист Илија Гавриловић са унуком

Фијакер и коњи су му стара љубав. О њима и сада са пуно топлине прича. Равно пре 46 година сео је чика Илија први пут у фијакер који му је купила тетка, Цвета, и сада жива. Претходно је аргатовао код Швабе званог Ћо. Добро га чича Илија памти, јер је баш од њега за време окупације добио пет шамара. Потом је таљигаш био и напокон фијакериста. То му је увек жеља била и велика љубав. Чика Илија воли људе и њима је свој живот посветио. Превозио је старе и изнемогле до лекара, на весеља и погребе, пијанке и у Бург на игранке, на купање до Нере и Паланке. Плаћали су, доиста, али је било и оних који нису. Чика Илија се није љутио. Схватао је и разумевао људе. А превозио их је широким друмовима војвођанским. Возио је Илија до Београда пет пута, а до Панчева и Вршца ни броја се не зна. Превозио је трговачке путнике и њихове „мустре" од места до места и по неколико дана не враћајући се кући.

Возио је чика Илија са возарском дозволом у џепу на коју је и данас поносан. За њу се пре 46 година добро намучио пред трочланом комисијом магистрата. Требало је да покаже познавање улица, лепо опхођење, терање коња и сл. А коње је волео изнад свега. „Не знам како бих без коња живео", каже чика Илија. Ту своју љубав према коњима пренео је на свог унука Драгана Трифуновића. С поносом га назива својим наследником.

Некада је у Белој Цркви, по причању Илије Гавриловића, било две „штације" за фијакеристе: пред Белом лађом и бившом Ружичка кафаном. Међу многобројним фијакеристима постојао је ред којег су се сви морали придржавати. Сваки је од њих морао бити пристојно обучен, фијакер чист, а коњ подмазаних копита. Дежурни фијакерист морао је бити на железничкој станици. Том деоницом је чика Илија безброј пута пролазио. Превозио би до центра за 10 динара дању (7 динара фртаљ кукуруза). Ноћу је тарифа била нешто скупља.

Рада Срдановић

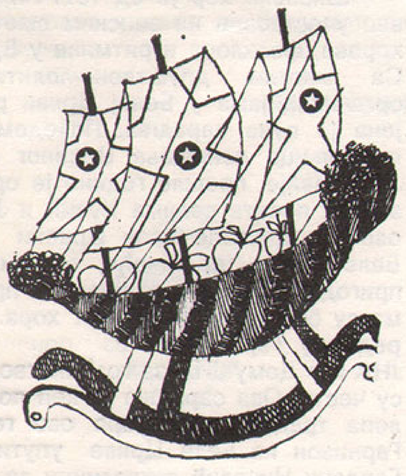

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO
Fudbalski savez opštine Bela Crkva

ИЗ ИСТОРИЈЕ НАШЕГ КРАЈА

О почецима радничког покрета у Белој Цркви

Бела Црква је већ почетком XIX века била занатлијска и трговачка варош, али је, као и остали градови Војводине, сачувала земљораднички карактер. Индустрија се развијала касније, средином XIX века.

Већ међу првим досељеницима било је занатлија који су своје занате развијали на бази домаће радиности. Своје производе излагали су и продавали по вашарима, јер нису имали своје радње. Ради стварања доброг кадра домаћих занатлија, мајсторима су даване следеће повластице: ослобођење од пореза 6 година, бесплатно дрво за градњу кућа, предујам за обављање заната. Крајем XVIII века граничарска деца слата су у Беч на изучавање заната. Занатлије су бесплатно добијале неопходан алат и зајам у новцу. Грађанска права бесплатно су им додељивана.

Напоредо са развитком занатства, оснивају се и еснафи. Најстарији документ о еснафима потиче из 1795. године. Од тада до 1800. године основана су прва четири еснафа.

Услед пораста броја становника и повољног развоја виноградарства и трговине, растао је и број занатлија, нарочито крзнара, чизмара, кожара, шеширџија и бачвара. Због тога је дошло до реорганизације еснафа. Од 1801. до 1838, године основани су и 5. 6. и 7. еснаф, а од 1838. са трајањем до 1844. и 8. еснаф.

Последња реорганизација еснафа извршена је 1845. године и трајала је до 1854.

Занати су били распоређени по еснафима, а бројно стање је било:

1. еснаф: зидара — 22, столара — 16, дрводеља — 20, бравара — 4, ужара — 8, токара — 1, димничара — 1, књиговезаца — 3, стаклара — 8, млинара — 2, копчара — 1, црепара — 2, калдрмџија — 1, молера — 2, уметничка сликара — 2, свега — 94.

2. еснаф: колара — 12, опанчара — 4, пекара — 14, месара и кобасичара — 9, сапунџија — 7, лецедера — 8, бербера — 13, воскара — 1, млинара — 6, посластичара — 1, часовничара — 3, кујунџија — 3, корпара — 1, рукавичара — 3, фотографа — 1, произвођача лула — 2, шеширџија — 7, четкара — 1, чешљара — 3, справљача туткала — 2, свега — 100.

3. еснаф: бачвара — 36.

4. еснаф: колара — 15, срп. колара — 14, поткивача — 4, ковача — 2, седлара — 7, сарача — 4, пушкара — 5, казанџија — 6, ножара — 1, оштрача — 1, стругара — 4, ливаца — 1, ковача алата — 3, ковача ексера — 1, помоћника марвеног лекара — 2, свега — 85.

5. еснаф: кројача — 25, обућара — 19, бојаџија — 1, свега 45.

6. еснаф: чизмара — 27, кожара — 11, свега — 38.

7. еснаф: ћурчија — 53.

8. еснаф: кобасичара — 9, мађ. кројача — 3, лончара — 6, торбара — 1, свега — 19.

Као што се из горње табеле види било је укупно 1854. године 470 занатлија. Основни капитал еснафа износио је 145.000 форинти.

Према подацима из 1875. године, у Белој Цркви било је 98. разних трговачких радњи.

Развој индустријске производње у Белој Цркви до прве половине XIX века текао је овако:

1762. године — творнциа свиле 1
1803. године — млинова 3
1818. године — творница ликера 1
1842. године — млинова 10 и циглана 2
1850. године — пивара 1

У оваквим привредним условима прве половине XIX века радничка класа Војног комунитета Беле Цркве још не представља самосталну класу. Међутим, карактеристична је борба калфи са мајсторима који су их спутавали да траже веће наднице и да примају самосталне послове. У то време ограничава се издавање мајсторских права. Тако, на пример, чланови 4. еснафа подносе Магистрату жалбу, односно одбијају да дају свој пристанак за додељивање мајсторског права „поткивача ковачком калфи Зира Васи из Беле Цркве." Као разлог наводи се да „молилац није изучио поткивачки занат већ ковачки, да на вандровању и у свом занату није провео довољно времена.[1] Исти случај је и са Трговачким удружењем које моли да се, с обзиром на неповољно стање трговаца, убудуће не издају „нова трговачка права" трговачким помоћницима и да се њихова молба упути принцу Лудвигу. Због слабог посла у трговини шегрти се „употребљавају за разне кућне послове"[2]; са њима се лоше поступа и због ситница се кажњавају. Јевреји су стављени под посебан режим: они „имају права на обављање заната, само не на стицање мајсторског права.[3] Читав овај период може се окарактерисати одласком калфи у „вандровке", њихово онемогућавање да стекну мајсторско право, борбом са послодавцима за повећање надница и борбом за забрану узимања недорасле радне снаге као и за боље услове рада. Власти су расписивале потернице за онима који се буне и уносе немир, и будно мотриле на свако сумњиво лице. Тако, на пример, команда бригаде доставља Магистрату потерницу: „за несталим политичким агентима и бегунцима: Антоном Брацинским, Адолфом Пијатрофском и Хајнрихом Мочуиским, који су по директиви револуционарне партије из иностранства бунили народ у царским и краљевским земљама. Ове бегунце који се крију на подручју Војне границе ухапсити и спровести у Темишвар."[4] Исто тако, Команда бригаде шаље белоцркванском Магистрату следећи извештај: „Извештавате се да је бегунац из Бадоње гостионичар Герингер пре кратког времена пошао из Лондона као курир револуционарне партије и намерава преко Француске и Немачке да се убаци у Мађарску. Именовани поседује енглески пасош. Уколико се именовани негде појави треба га одмах ухапсити."[5] 41 оваква или слична потерница евидентирана је 1853. године у Магистрату. Тих година учестала су и хапшења и протеривања сумњивих лица.

Осамдесетих година XIX века пролетеријат на подручју данашње Краљевине Угарске добија одређене политичке и организационе контуре. Све се више схвата потреба организовања класне борбене партије, нарочито под утицајем Интернационале као и појаве Комунистичког манифеста. Формулишући програм новооснованe Опште радничке партије Мађарске (полиција је забранила назив социјалдемократске партије), Франкел је истакао основне захтеве политичке радничке класе.

Разуме се да све ово није одговарало интересима владајућих кругова Мађарске, па је повећан притисак и појачана контрола радничких организација, листова као и функционера. Драмско дело Герхарда Хауптмана „Ткачи" скида се са репертоара због „изразитог социјалистичког садржаја и тенденција да се руши државни поредак.[6] Исто тако забрањује се растурање брошура „Доле класна држава", „Једно питање мађарском народу", „Радници, другову."[7] Мађарски министар унутрашњих послова једним расписом упозорава месне власти да је социјалистички покрет узео великог маха и да „угрожава јавну безбедност и приватну имовину", и зато наређује да „на основу постојећих законских прописа протерају све социјалистичке вође са подручја у којима су развијали своју политичку активност."[8]

Једно од првих значајних упоришта радника у Мађарској је „Будимпештанска општа радничка болесничка и инвалидска каса за помоћ", чији је назив требало да закумуфлира прави смисао ове организације, у чему се донекле успело. Свуда се у Мађарској отварају филијале те касе. Овакве касе се оснивају и у занатству и трговини.

Политичка активност радника одвија се и преко културних друштава, градских читаоница и занатлијских удружења. Истина, Министарство унутрашњих послова дајући сагласност на оснивање болесничких и инвалидских каса, као и свих других организација, своја одобрења увек пропраћа наређењем полицији да води строгу контролу над њиховим радом.

Друга интернационала има велики утицај на масовније организовање радничке класе. На овако постављеној широкој платформи политичке борбе у аустроугарској монархији, и у Белој Цркви се оснивају удружења за болесничку негу и помагање чланова радника, занатска омладинска удружења са културном делатношћу, радничка стручна удружења са политичком основом и Радничка партија Беле Цркве.

1) 14—742—894/п 1839. феб. 27. БЦ.
2) 1733/90—284/п 1803. 23. маја БЦ.
3) 12/570—360/п 1835, 9. марта, Темишвар.
4) 108/п 1841. април 19. БЦ.
5) МБЦ Пов. бр. 52/1853.
6) МБЦ бр. 4604/1895. Будимпешта.
7) МБЦ бр. 2780/1895. мај 5, Темишвар.
8) МБЦ бр. 1962/1898. мај 9, Будимпешта.

У следећем броју
Организације радничке класе

Стеван Јовичић

УПОЗНАЈМО НАШЕ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

КРУШЧИЦА

НАСЕЉАВАЊЕ ЧЕХА У КРУШЧИЦУ

Тачна година насељавања Чеха у село Крушчицу није записана. Али, ако знамо да је Чешко Село настало око 1837. године, онда је и насељавање Чеха, вероватно, извршено у тим годинама. Чеси су се досељавали из густих карпатских шума (Румунија) где су били лоши услови живота. Нису одмах сви дошли, већ су послали изасланике као извидницу. Пошто су се изасланици вратили са повољним вестима, насељавање је отпочело. Међу првима населиле су се породице Червенкови, Шованекови, Бокоунови, а и остале породице нису се населиле много касније. Свака насељеничка породица добила је по четири јутра обрадиве земље. Ова земља је у непосредној близини села и сада тај потез мештани зову „Пемски фртаљи".

Досељеници су се показали као вредни и марљиви људи и одмах су прионули на рад. Међу њима било је и доста занатлија различитих занимања. Путем заната, кирија и надничењем долазили су до новца којим су куповали земљу. Интересантно је овде споменути да је Чех Јохан Крал направио плуг прашач-шпартач са металним раоником, који се тек од тада почео употребљавати у селу. Ово је свакако утицало на повећање производње.

У то време било је доста земље која је продавана врло јефтино. Ово је допринело да су Чеси брзо дошли до већих површина обрадиве земље. Зна се, по причању, да је неки Шованек Венца за два фртаља (мерица) кукуруза (тада је то стајало 1 форинту и 20 крајцара) купио „ленију" — 2,5 јутара земље.

Даља историја Чеха настањених у овом селу повезана је са животом и историјом овог села.

Село са овако богатом историјом није могао да мимоиђе значајан историјски догађај као што је —

РЕВОЛУЦИЈА 1848. године

Слободољубиве и револуционарне Крушчичане није мимоишла револуција 1848. Још им је била у свежем сећању ребелија 1808. године, где нису постигли никакве националне ни социјалне слободе, кад је дошла револуција у 1848. години у којој виде нове шансе и активно учествују у њој. У два маха одреди мађарске војске нападају село, али их Крушчичани одбијају. У саставу српске војске, под С. Книћанином, учествују у нападу на Белу Цркву. У два наврата су Крушчичани претрпели пораз: једном у близини данашњег Добричева (када су пошли према Вршцу), а други пут када су пошли према Оравици (Румунија).

КРУШЧИЦА ОД 1848—1914. године

Године 1851. дат је проглас за лицитацију радова за изградњу школе која је сазидана 1853. године. Спољни и унутрашњи изглед зграде мењао се, јер је дограђивана у више наврата, али је коначни и садашњи изглед добила у периоду од 1910 — 1914. године (записници школског одбора из тог периода). Школа је 1874. постала комунално-општинска. При крају XIX и почетком XX века школа је била шесторазредна. Године 1905. било је за редовну 186 ученика а за пофторну 78 ученика.

Крајем XIX века у селу се под утицајем социјал-демократске странке из Беле Цркве формира странка и у Крушчици, али је њен скуп жандармерија растурила. Тада је у Крушчици било и неколико претплатника на лист „Застава". У борби за аутономна права сукобили су се са влашћу, а борбу су водили уз личну помоћ Јаше Томића.

Године 1902. у селу је основана Српска земљорадничка задруга са наменом давања средњорочних кредита члановима. У задругу се одмах учланило око 120 домаћина, углавном лошијег имовног стања. Задруга је набављала својим члановима разне пољопривредне алатке, плави камен и сл. Висина позајмице за једног члана износила је највише до 50.000 динара, а удео је, у прво време, износио 200 динара.

Још 1910. године основан је хор мештана, који, је, уједно, био и црквени хор. Репертоар овога хора био је проткан и родољубивим песмама.

Добар део становника села обе народности био је сиромашан, па су своју егзистенцију налазили, углавном, у надничењу код богатих Немаца у Белој Цркви. Добар део средстава обезбеђивали су мештани терањем стоке на белоцркванску пијацу, која је тада била позната у целој Аустро-Угарској.

КРУШЧИЦА У ДОБА I СВЕТСКОГ РАТА

Одмах по избијању рата Аустро-Угарца из села, од 20—55 година стагарска је мобилисала око 500 мушкарости. Регрутовани су распоређени у јединице које су, у прво време, биле према Србији. Тада је четири Крушчичана пребегло — дезертирало у Србију. Крушчичани су у току рата, углавном, били у Галицији, односно на фронту против Руса.

Један део Крушчичана избегао је мобилизацију тако што су сами себе рањавали још код куће, док су други саморањавањем на фронту избегли даље учешће у рату. Велики се број, само ако се указала прилика, у току борбе предавао Русима. Било је случајева да су слати у патролу а да се нису вратили, јер би се предали Русима. Део заробљеника из Русије, њих 45, учествовало је на фронту у Добруџи и Солуну. По завршетку рата само се врло мали број није вратио кући из Русије.

Године 1916. и 1917. у Крушчици је било много војних дезертера које су називали „ЗЕЛЕНИ КАДАР". Због њих је појачана будност жандара и били су строжији према мештанима. По строгости и суровости био је познат жандар Сарајево. Да би обавестили мештане и дезертере да у село долазе жандари, они који би их спазили певали су песму:

Сарајево, зелена ти блуза
Наш је кадар у сред кукуруза.
Шума ти мати, брда се вати,
Жандари те траже.

Песму би прихватили остали и тако би, за тили час, било обавештено цело село, а зелени кадар би се посакривао у изграђена склоништа или би побегли у поља.

Тешко је мештанима, за време рата, падала обавеза да им се деца у школи, па и на улици при поздрављању, служе само мађарским језиком.

Дана 8. XI 1918. око 16 часова у Крушчицу стиже претходница слободе, неколико војника из јединице мајора Додића, која је била у Белој Цркви. Ови су војници били са одушевљењем дочекани од стране мештана који су дуго очекивали националну слободу.

Светозар Тодоров

У следећем броју:
Крушчица између два рата

SAVEZ PODRUČJA PANČEVO
Fudbalski savez opštine Bela Crkva

ИСТОРИЈСКИ СПОМЕНИЦИ БЕЛОЦРКВАНСКОГ ПОДРУЧЈА

ИСТОРИЈСКИ СПОМЕНИЦИ СУ ОЗНАКЕ ПРИЗНАЊА ВАЖНОСТИ ДОГАЂАЈИМА КОЈИ СУ БИЛИ ОД КОРИСТИ ЗАЈЕДНИЦИ, ИЛИ СУ ИЗРАЗ ПОШТОВАЊА ЉУДИМА ИЗУЗЕТНИХ ВРЕДНОСТИ И РАДА, ИЛИ СУ ПРЕДМЕТ МАНИФЕСТАЦИЈЕ НЕКЕ ВЕЛИКЕ ИДЕЈЕ. ОНИ СУ УВЕК ОПШТЕДРУШТВЕНОГ ЗНАЧАЈА И ПО ПРАВИЛУ ИМАЈУ ВИСОК ЈАВНИ И МОРАЛНИ КАРАКТЕР.

На нашем подручју таквих споменика има у ограниченом броју из разлога што је и наше подручје младо подручје, старо око двесто педесет година рачунајући од почетка колонизације овог краја и оспособљавања земљишта за културнији живот човека.

Набројаћемо их хронолошким редом.

Спомен-плоча Константину Варжију. Константин Варжи, грчкоцинцарске народности, један је од оснивача белоцркванске чаршије. Он је у заједници са своја два сународника заложио своје имање за хипотекарни зајам, којим је 1775-80. године изграђена српска црква у Белој Цркви. То је било време кад први српски и румунски насељеници у овом граду живе још изоловано од немачког становништва у гету на североисточној страни града у сталној опасности за свој национални и културни идентитет. Њему је посвећена велика плоча од црвеног мрамора уграђена са спољашње стране црквеног зида. Текст: З П Р Б Константин Варжи родилсја в Мацедонии 1724 марта 15 у месту Сачести живил же зде в Белој Цркви и престависја 24 месеца јануара 1784.

Споменик Лопрестију. Лајтнант Јозеф Лопрести (у новијој историографији Никола), нашао се сједним малим одредом од двадесет и три аусијска војника у тврђави Раму за време аустријско-турског рата 1788-89. Задатак му је био да у заједници са аустријским упориштем у Старој Паланци затвори Дунав за пролаз турских војних пловних објеката.

У зору 28. јуна 1788. био је опкољен од 4.000 турских војника. Невреме које је беснело на Дунаву спречавало је долазак аустријске помоћи као и одступницу опкољеној чети. Цела посада изгинула је у зидинама тврђаве. После деведесет година, 3. новембра 1878, на месту где је чета сахрањена, лева страна асфалтног пута пред улазак у Стару Паланку, подигнут је споменик од сивог оравичког кречњака с натписом на латинском језику. Превод: Барону Ло-Престију и његовим друговима славно погинулим 28. јуна 1788. на супротној страни у Раму подиже се овај споменик у отаџбинској љубави.

Спомен-плоча у цркви у Гребенцу. У истом аустријско-турском рату Турци су запалили цркву у Гребенцу, а народ ју је после седам година обновио. Сећање на Турке и ту паљевину остало је исписано румунским језиком и декоративним писмом на дрвеној плочи која се чува у цркви Извод из тог записа у преводу: . . . Благословом бога осветила се црква и овај престо по други пут после рата с Турцима, који је био 1788. године. Црква је освећена у част Васкресења Христа и уз чинодествовање и благослов православног епископа Карансебешког, Вршачког, Лугошког и Оршавско-Мехадијског Јосифа Јовановића Шакабенте за време владања цара и краља угарског Франциска Другог, у граничарском селу у Гребенцу месеца јануара 30. године 1795.

Спомен — записи о крушчичкој буни. У августу 1808. под још необјашњеним околностима припремана је побуна становништва овог краја са крајњим циљем да се он прикључи устаничкој Србији. У покрет требало је да уђе српско и румунско становништво Војне границе и кметови суседног феудалног добра у Жаму. Акција међутим неприпремљена ,ограничила се само на Крушчицу, била је одмах угушена, неки вођи побегли у Србију, а други побијени или позатварани. Том покушају ослобађања овог краја подигнут је спомен-запис на згради Месне канцеларије у Крушчици. Текст: У овом месту 1808. године било је жариште крушчичке буне чије су вође одржавале везу са устаничком Србијом.

Српски покрет 1848. године. Прву битку у српском покрету из 1848. представља напад на Белу Цркву. На пад је извршио војвода Стеван Петровић Книћанин са својим добровољцима из Србије у заједничкој акцији са народном војском. Град је бранило немачко становништво, које је у непомирљивости према српском покрету пришло Мађарима. У граду се затекло нешто војске под мађарским заповедништвом, али је главну одбрану представљала градска гарда састављена од немачких грађана. Град је био опкољен, шанчеви са северне стране заузети, народна војска из врачевгајског логора стигла до данашњег „Отпада“, а војвода Книћанин са полазишта са југа приближавао се градском центру. Град је горео. У критичном моменту на градским улицама појавио се пуковник Бломберг са својим уланима из Вршца и Книћанин је морао да се повуче. У ноћи која је следила домаћа градска гарда извршила је масакр над српским грађанима.

О том догађају постоје два споменика у граду и четири записа.

Споменик на улазу у српско гробље. Споменик је правилан паралелопипед од белог мрамора на постољу одмах иза Попескове капеле. Текст: Овде почивају 7-го (по старом календару) августа 1848. погинувши овдашњи жељи и то . . . Следи 44 имена грађана српске народности.

У капели Јулијане Стефановић—Шмиц узидане су три мраморне плоче са записима.

Прва плоча. Александар Стефанович грађанин и купец белоцрквански поживе со частију 54 лет и једно родни син јего Василије 18-ет лет котори неправедно од здешни немца и крвопијаца у пол сат у својем дому обоје пушком убијени бише 7-го августа 1848 лета через које госпожа и супруга Александрува и мати же Василија: даде сеј камен водрузити за вечно воспоминаније 1-го неемврија 1849 лета.

Друга плоча. Александар Стефанович купец и биргер Бело — церквански котори поживе со частију 54 лет и погибе отпушке непријатеља и крвопијаца здешни немаца 7-го августа 1848 го лета.

Трећа плоча. Василије јединородни син Александра Стефановича купца и бригера бело-цркванског поживе 18 т лет, от непријатеља и крво пијаца здешни немаца у цветуши година своји пушком убијен бист 7 ог августа 1848 лета.

Четврти запис. На гробу Димитрија Банића на српском гробљу поред западног гробљанског зида споменик је са крстом. Текст: З П Р Б Димитрије Банич купец здешни, кои 7-го августа 1848 лета од душмана невино погину. Поживе лета 64.

Споменик немачким грађанима палим при опсади града. Споменик у облику крста надесно од улаза у католичко гробље. Текст на немачком језику, у преводу: Витешким браниоцима града Беле Цркве на дан 19 августа 1848 у захвалном признању посвећује одбор њихових суграђана. Следи 51 име немачких грађана.

Спомен запис у врачевгајској цркви изгорелој 1848 године. 1848. године мађарска војска из Беле Цркве запалила је цркве у Кусићу и Врачевгају. Кусићка је убрзо била угашена, док је врачевгајска до темеља изгорела. О томе постоји запис у цркви. Текст: Водрузи сија храм сеи с. архистр. Мих. — Гав. вторицеју, понеже верви згорел от Мађаров 1848 г.. Начаја зидати 1850 с соверши јеја 1856 трудом и иждивјенијем целаго обшчества Врачевгаиского.

Споменик палим српским војницима у првом светском рату. Белу Цркву ослободила је српска војска од мађарске државне власти 8. новембра 1918. Тај дан прослављан је доцније разним манифестацијама. Једна од њих је и споменик-обелиск уврх главне стазе на православном гробљу Текст: Српским херојима 1914—1918. овај знак захвалности подигнут је од добровољног прилога грађанства заузимањем Девојачког кола.

Свршетак у идућем броју

Св. Суботић

На иницијативу Удружења бораца НОР-а Општинског одбора Бела Црква, Белоцрквanске новине ће објављивати биографије народних хероја, истакнутих бораца и револуционара овог краја. Жеља је редакције да на овај начин допринесе чувању успомене на ове великане наше скорије историје, а да њихови животи буду пример младим генерацијама.

ПОРТРЕТИ РЕВОЛУЦИОНАРА

ЖАРКО ЗЛАТАР — ЈЕРНЕЈ

1910 — 1943

Својим револуционарним радом и учешћем у бескомпромисној борби против непријатеља радног народа, окупатора и његових слугу, Жарко Златај — Јернеј је ушао у историју радничког покрета и народноослободилачке борбе свога краја.

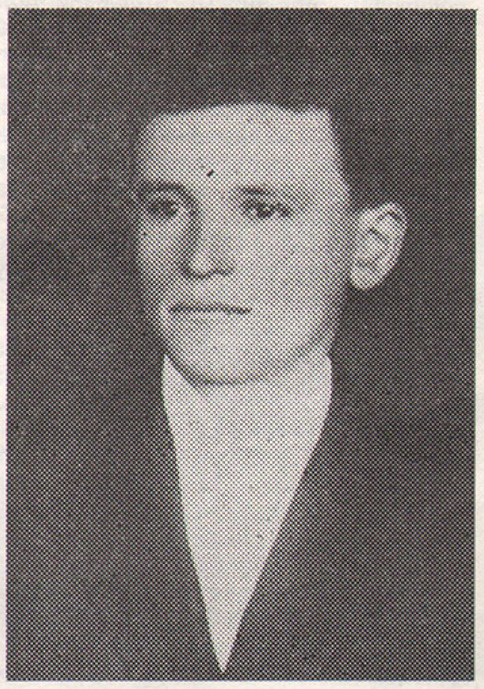

ЖАРКО ЗЛАТАР-ЈЕРНЕЈ члан ОККПЈ за Јужни Банат и политички комесар Јужно-банатског партизанског одреда

У Крушчици, недалеко од Беле Цркве, фебруара 1943. године, Жарко Златар, члан ОК КПЈ за јужни Банат и политички комесар јужно-банатског партизанског одреда се, према одлуци Окружног комитета, припремао да изврши задатке и да се врати у Делиблатску пешчару, у одред.

Али он никада није стигао у одред.

Опкољен од фашистичке окупаторске полиције, покушавајући да се по сваку цену пробије из непријатељског обруча — Златар је 21. фебруара, борећи се до задњег метка, одузео себи живот не желећи да непријатељу падне у руке. Изгубио је живот смрћу јунака.

Ту је његов крај, ту у Крушчици је један животни пут завршен.

А почео је исто у родној Крушчици, веома близу граничне карауле која ће његово име да носи.

Рођен је 30. децембра 1910. године у Крушчици у сиромашној сељачкој породици. Рано је остао без мајке. Његов отац Илија, познат по надимку Ица Мицуљев, је имао неколико јутара земље и једно време држао малу кафану у селу. Када је пропао са кафаном, породицу је једва прехрањивао. Имао је троје деце Жарка, Станка и Сеју.

Жарко је изучио машинско-браварски занат. По завршеном занату био је без посла. Без игде ичега радио је код имућнијих сељака и белоцрквanских Шваба. Осетио је сву беду живота сеоског аргата радећи код газдаша и Шваба. На сопственој кожи осетио је експлоатацију и неправду у друштву.

Као метални радник и надничар долази у контакт са комунистима, при хвата идеје и циљеве Комунистичке партије и бива укључен у њен активан рад.

На њега је огроман утицај извршио тада већ истакнути револуционар и организатор Партије у овом крају Сава Мунћан. Сава је многима, па и Жарку, био учитељ, руководилац и присан друг.

На предлог Саве Мунћана Жарко постаје члан Партијске организације у Крушчици 1935. године.

Југославију су у то време, првих година четврте деценије, раздирали класни и национални сукоби, а последице велике светске кризе притискале целу земљу, па и Јужни Банат. Презадужено сељаштво је грцало под теретом дугова и камата а сеоска сиротиња из места око Беле Цркве била сурово експлоатисана од газда и богаташа Шваба, виноградара, којима је на белоцрквanској пијаци, за мизерне наднице продавала своју радну снагу. Истовремено, владајући режим велико-српске буржоазије на челу са двором и краљем Александром спроводио је страховладу, злогласну шестојануарску диктатуру уперену против радничког покрета и комунистичке партије, као и против национал-ослободилачких покрета обесправљених народа и народности бивше Југославије. Мерама фашизације земље прогањане су чак и грађанске опозиционе политичке партије, гушена је свака прогресивна мисао.

То су тешке године за све напредне људе, за читав наш народ. Владала је полицијска кнута, живот је постао опор и пун тешких слутњи и зле коби за прогресивне људе, а поготово за комунисте.

Комунистичка партија Југославије је тада већ била у дубокој илегалности и комунисти су бесомучно прогањани.

Иако у дубокој илегалности, Комунистичка партија једина се супротставила диктатури.

Народни отпор диктатури је снажан, на челу су му комунисти.

Партија се баш у тој борби консолидује и поново расту партијски редови.

У таквим условима јача утицај Комунистичке партије и у нашем крају. Нарочито се по селима Закарашја одвија интензивнији политички живот и отпор према режиму који организују комунисти. Стварају се партијске организације у Кусићу, Крушчици, Врачев Гају, Загајици, Избишту, Банатској Суботици, Белој Цркви и др.

Са бујањем политичког и напредног покрета у Закарашју, Жарко Златар израста у политичку личност и револуционара познатог у целом Закарашју. Личним квалитетима и способностима прераста многе своје вршњаке и саборце.

У своме развоју у Партији он је стално ишао узлазном линијом. Гесло Партије, да комуниста мора бити у свему најбољи да би могао успешно да делује у масама, Жарко је прихватио и тако се понашао. То је био његов морални кодекс. На послу је био одличан радник, у опхођењу са људима истинољубив и поштен, у политичкој акцији вредан и крајње пожртвован. Сваки поверени посао обављао је дисциплиновано и веома савесно.

Такве карактерне особине доносиле су му поштовање и ауторитет. Уживао је велико поверење и у Партији, и у масама.

У предратним условима илегалног рада Партија је, паралелно са политичким радом, велику пажњу посвећивала теоријској обуци и марксистичком образовању својих кадрова и чланства. Поред расправљања о политичким проблемима, организационим питањима и програму конкретне акције, на посебним састанцима су изучавани основи марксистичко-лењинистичке науке.

Жарко Златар по природи интелигентан, се у овом раду истицао брзим схватањем и поимањем ствари. Трудио се да дубље понире у суштину онога што учи или дела. Није подносио површност ни у чему. Ако му се нешто чинило нејасно, инсистирао је да се то објасни, не либећи се да призна да не зна. Изван организованог рада и сам је доста читао и настојао да се образује.

Наставак у следећем броју

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO
Fudbalski savez opštine Bela Crkva

О БИОСКОПУ И РЕЖИЈИ НАШОЈ, БЕЛОЦРКВАНСКОЈ

Има овде у нашем граду неколико њих заљубљених у филм и седму уметност уопште. Има их и више од неколико и можете их скоро сваког уторка, четвртка и суботе видети са кесицом сунцокрета како хитају на представу од седам. Можете их лако препознати и по томе што седе негде у дванаестом реду, обавезно лево и ако би их натерали да промене место као да би им и представа мање пријала. Од филма до филма, већ десетак и више година, свако од њих би вам могао испричати историју нашег јединог биоскопа у граду, почев од времена када томбола није постојала и када се на карте чекало у реду и сатима.

Било је то време када су клинци кришом претурали очеве џепове или мајчину ташну, покушавајући да ишчепркају коју банку за биоскоп, јер се управо приказивао **„Тарзан брани џунглу"**, а тако нешто пропустити било је незамисливо. Сећају се они и познатог **Бате** и његових инвалидских колица, који је имао ту привилегију да може преко реда да извади карата колико хоће и то све двадесет седми ред, који се у то време сматрао најбољим местом. Многи су тада, сатима се смрзавајући у реду, са завишњу гледали **Бату** и покушавали да му се некако приближе, јер он је бирао друштво и није вадио карте било коме.

У то време су у биоскоп ишли и професори и просто, нећете веровати, редовно водили ђаке у биоскоп, а те су се представе звале ђачке и улазнице су биле много јефтине. Данас кажу и професори и ђаци да је то смешно и превазиђено, да се не исплати и, уосталом ко је то још видео да неко води гимназијалце у биоскоп када већ многи од њих иду сами и у **„Чађаву механу"**, па им ништа не фали.

Била је уз биоскопску салу и башта па иако су клупе, оне старе, зелено офарбане, биле тврде и неудобне, они старији (у то време клинци) су ишли у биоскоп од пет, огрнути џемперима тражили су своја места под летњом ноћи, шушкали „плавим 9", одушевљавајући се кад мува улети у сноп светлости пројектора и, мада обична и бедна мува, постане сва некако сјајна и важна.

Онда долазе тужни тренуци, вајкају се они из дванаестог реда. А почели су оног дана када је **М. Шотић** донео први телевизор у Белу Цркву и поставио га у једној капији у главној улици, да га сви виде, по могућству и они преко код „Војводине". Гурао се народ и чудио чудом, а онај што је окретао канале и покушавао да рашчисти снег са екрана (једино се снег и видео), био је сав важан и пун себе.

Телевизор по телевизор, антена по антена и тетка **Илна**, што цепа карте на улазу је све мање имала посла. У биоскоп су први престали да иду виђенији људи, ваљда зато што су им могућности дозвољавале да међу првима купе телевизор и у кућним папучама, уз зване и незване комшије, без даха гледају завејане путнике у **„Црном снегу"**. Дошло је и лето и башта је престала да ради. Још дуго после тога вукле су се зелене клупе по школским салама, кафанама и којекуда, а из ситног, белог шљунка, посутог по стазама биоскопске баште, изникли су коров и трава. Нестало је и увек присутног ватрогасца у униформи, који је седео ту одмах поред улаза у салу, ваљда зато што нема више опасности од пожара или зато што су и ватрогасци све ређи, ко ће то већ знати.

И, као што кажу, проблеми никад не иду сами, већ у гомили. Процветала је у граду и физичка култура. Неко би помислио да су грађани почели сви од реда да се баве шведском гимнастиком, јапанским каратеом и грчко-римским рвањем. Не, то је, као и одлазак у биоскоп, превазиђено. Већина се одлучила да помаже физичку културу играјући томболу и, мада су резултати у развоју физичке културе минимални, многи се и даље труде и нештедимице је помажу. Зли језици кажу да је кинооператер у биоскопу један од помагача, с обзиром да за задњих пар година скоро да није било случајева да у току представе није дошло до прекида филма или скраћења у време када се премија на томболи приближава. Наравно, може се питати и како уопште кинооператер излази на крај са апаратуром која је, вероватно, одавно превазиђена и не омогућава ни најосновније техничке услове добре репродукције. А шта рећи о сали у којој ће ускоро бити опасно и седети, јер вам у сваком тренутку може пасти на главу комад малтера, а варнице из усијане пећи погодити зеницу или прогорети одело. Можете постати и учесник у представи ако, не знајући, седнете у предње редове и паднете са целим редом столица, уз одушевљење присутне публике. Интересантно је погледати и репертоар, посебно за празничне дане, када је немогуће не упитати се, за кога су ти филмови изабрани. И тако, жале се они из дванаестог реда, а неко ће рећи да много изволевају и да немају разумевања за „објективне тешкоће". Схватају они то, знају и за мале плате особља, за смешно мала средства за одржавање и скоро волонтерски рад запослених у њему, али нека питања ипак остају. Због чега се за задњих неколико година на биоскопској представи није појавио ниједан одговорни за ове и сличне проблеме, да „ужива" у представи седећи на столици двапут старијој од њега и, евентуално, саслуша примедбе заговорника ове, по тренутном третману најниже забаве у граду? Због чега се ништа не предузима да се овој културној институцији омогуће бар минимална средства и бар елементарни услови за рад запослених? Треба ли да подсетимо да је већ дуже време у биоскопу немогуће видети људе директно задужене да поред осталих културних дисциплина стимулишу и ову?

Сала биоскопа је зрела за забрану употребе. Она постаје опасна за коришћење. Ипак, до бољих дана, драго нам је што је имамо и такву, јер где би смо ми уторком, четвртком и суботом од седам.

Војислав Стефановић

ДРАГИ НАШИ ЧИТАОЦИ ОД ОВОГ БРОЈА УВОДИМО СТРИП. АУТОР ТЕКСТА И ЦРТЕЖА ЈЕ НАШ СУГРАЂАНИН ШКРИЈЕЉ САЛКО. ПИШИТЕ НАМ У ВЕЗИ СТРИПА.

ЕНТУЗИЈАЗАМ БЕЛОЦРКВАНСКИХ ГОЛУБАРА

СВАКА ИЗЛОЖБА БОГАТИЈА

Пета међуградска изложба расних голубова, живине, кунића и птица која је недавно одржана у Белој Цркви, оцењује се као да је постигла пун успех. У укусно декорисаној сали Дома извиђача изложба је пре свега са пуно смисла режирана, а изврсни примерци изложених голубова привукли су пажњу не само заљубљеника овог хобија већ и многе друге грађане који, до сада, приредбе овакве врсте нису запажали.

Седамдесет осам излагача из Вршца, Скореновца, Ковачице, Јаше Томића, Лознице, Великог Градишта, Панчева, Бање Ковиљаче, Црепаје Крушчице, Кусића, Банатске Суботице, Црвене Цркве, Јасенова и Беле Цркве, на изложби се појавило са преко 30 раса и 360 комада разних голубова, пилића, зечева, фазана папагаја, канаринаца.

Иван Сајдл председник, и Милован Лалић, потпредседник белоцркванског Удружења, које је било и организатор ове изложбе, са великим заносом су нам говорили не само о овој изложби већ и о свом Удружењу о његовим успесима и проблемима.

— Наше Удружење, које обухвата територију Општине Бела Црква — каже друг Сајдл — броји око 50 активних чланова са преко 500 комада разних форми и раса. До сада смо настојали и успели да учествујемо у свим међуградским изложбама које су организоване у нашој земљи за последњих неколико година и доносили смо доста шампионских титула и освајали прва и друга места. Афирмисали смо се, па нам се због тога и радо поверава организација изложби. Захваљујући искључивом залагању и самоодрицању наших чланова, успели смо да сопственим средствима (никакву помоћ ни од кога не добиајмо) обезбедимо око 200 рупа за изложбени материјал. За већу масовност и успех на жалост — наставља друг Сајдл — игледи су веома мали, јер, пре свега, Удружење нема никаквог простора где би се могли чланови окупљати, договарати о даљим акцијама, плановима, омасовљењу размени мишљења.

У овом Удружењу истичу још и изванредну сарадњу и захвалност Удружењу из Вршца, које настоји да у свим приликама пружи свесрдну помоћ својим колегама из суседне општине.

Комисија саставсена од представника свих места која су се појавила на овој изложби, доделила је око 15 титула шампиона најбољим грлима, а око 80 грла разних раса освојила су I и II место.

На комерцијалном дану (другог дана изложбе) извршена је велика размена расних голубова, а добар број је на лицу места распродат, при чему су неке примерке куповали и он који се до сада нису бавили овим хобијем.

Стојче Соколовић

◆ ИСКРЕ ◆

Изборна конференција Савеза синдиката у ООУР-у „РАД" била је организована у сали Радничког универзитета. Међутим, и поред свих припрема ,због недостатка кворума, **конференција је одложена** — али зато **закуска није.** Мањи број присутних чланова морао је да уложи доста напора да конзумира комплетну закуску.

То може да се уклопи у наше нарави и обичаје, али у нову улогу Синдиката **нинано.**

Примећено је да велики број жена са села без стварне потребе од очног лекара тражи наочаре.

— **Па да боље виде за шта плаћају здравствено осигурање** — објаснио је одмах један сеосни шерет.

Белоцрквани су одушевљени квалитетом пулубелог и белог хлеба. **Зато се сав црни хлеб распрода у рекордном времену.**

Зајам за заштиту од елементарних непогода затражили су и становници Беле Цркве који станују у **вишеспратницама** и на **Кручичком брду.**

Знају људи да живимо на дну некадашњег Панонског мора, па злу не требало . . .

ФК „БОРАЦ" из Врачев Гаја организује томболу у кафани код чика Добре. Не знамо да ли су га, претходно послали на специјализацију у „Војводину". Управа клуба би највише волела да на премији добије неког доброг играча, а играчи — добру премију.

ТРИСТА — БЕЗ ПОПА НИШТА . . .

Мештани Банатске Паланке „решили" све проблеме око уређења села, па сад воде бригу о попу, и зашто Цвеја „Батићев" не дозвољава да се пребројава у тасићу сакупљени новац.

Да би скупштини једног СИЗ-а присуствовали сви позвани, на позиву упућеном гостима била је наговештена закуска.

За делегате закуска није била назначена. Они су иначе сити – од силних материјала и папира.

Једна ученичка:

У ери привремене несташице посла, на тему МОЈ РАДНИ ДАН НА ПРАКСИ, један ученик је написао:

— **Мој мајстор није радио ништа, а ја сам му помагао.**

О Д М Е Т Н И Ц И

STRAHOVITO POTUČENE I RAZBIJENE GRUPE DRAŽINIH ČETNIKA PLAŠEĆI SE ZASLUŽENE KAZNE, VEŠTO IZMIČUĆI RUCI PRAVDE, RASPOREĐENE U GRUPE OČAJNIKA, TRUDEĆI SE DA ŠTO SKUPLJE NAPLATE SVOJE GLAVE . . . ČINILI SU JEZIVE I KRVAVE ZLOČINE NAD NEDUŽNIM STANOVNIŠTVOM!

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO
Savez opštine Bela Crkva

СА ЗИМОВАЊА БЕЛОЦРКВАНСКИХ УЧЕНИКА У ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ

О СМЕХУ, СНЕГУ И КРОМПИРУ

Фебруара ове године вратила се група наших ученика са десетодневног зимског одмора у Чехословачкој. Ово је први пут да део белоцркванске омладине организовано проведе свој зимски распуст у смучарском центру пријатељске социјалистичке земље. На падинама Високих Татра, под стручним руководством професора Драгана Стојадиновића, ученици су успешно савладали почетни курс смучања. Снега је било доста, времена мало, а успомена и доживљаја толико — да се не могу испричати. Због свега тога износимо мишљења и утиске ученика, који су чврсто одлучили да и у будуће, на сличан начин, доживе зимске радости.

По повратку из Чехословачке професор Стојадиновић је рекао: — Радостан сам што су наши ученици доживели и осетили истинску радост на снегу. Већина ученика је изванредно савладала прве смучарске кораке. Желим да идуће зиме више ученика проведе зимски распуст на снегу, а надам се да ће нам у томе помоћи и неке радне организације. Велики број ученика није у могућности да оде на зимовање из материјалних разлога и зато би помоћ друштвених и радних организација била неопходна. Ја сам веома задовољан овогодишњим зимовањем, јер један смучарски центар као што је Смоковец може да пружи све што се од овог годишњег доба очекује".

Ученици су пуни утисака и успомена. Ђорђевић Оливера, ученица II разреда, рекла је: — „Ово ми је први пут да са друговима и другарицама проводим зимски распуст ван наше равнице. Чехословачка ми се допала, нарочито планински предели у којима смо боравили. Поред тога, прошли смо кроз Мађарску, видели Будимпешту и простране пределе Чехословачке. Уопште, за све нас био је доживљај путовати стотинама километара кроз снежне обронке. На Татрама су веома повољни услови за зимовање. Спорт је тамо доминантна особина сваког туристе и то је оно што ми се највише допало. Поред тога било је ту смеха, шале, падања и комичних ситуација, фотографисања, којима смо овековечили ове лепе тренутке, одлазака у диско-клубове и све је то употпунило наш весели одмор.

Ученик Грнчарски Милорад придружује се Оњиним утисцима: — Поред свега тога, свакако је најлепши осећај који може да се доживи — спуст на смучкама. На стази коју смо користили било је доста искусних смучара, али мени је и онај минимум знања и способности био довољан да се безгранично радујем.

Милчић Зоран, ученик II разреда, додаје: — За мене су најлепши тренуци били када смо ски-лифтом одлазили до виших падина да бисмо се спуштали до подножја. Задња два дана спуштали смо се и са Штрбских Плеса, познатих смучарских терена, што је за све нас био прави доживљај. Иначе, имали смо прилику да на Татрама видимо и олимпијске терене за смучање, јер су Татре кандидат за зимске олимпијске игре. Највећи део времена проводили смо на снегу што значи да смо га осетили, имали га у изобиљу и, сигуран сам, да нико од нас није зажалио што је пошао.

— Међу нама је вечито трајао неки такмичарски дух, рекао је Милан Влаховић, — и то је добро. Сви смо се максимално трудили да савладамо елементе смучања. Смучање ме је као спорт одушевило и постало нешто савладиво, блиско. Наши равничарски крајеви не могу омладини да пруже могућности да осете чари зимских спортова и зато би било корисно да већи број наших омладинаца зимује у планинарским одмаралиштима.

Многи сматрају да је смучање првенствено мушки спорт. Слободно могу да кажем да смо га и ми, девојке, прихватиле са много амбиција. Сматрам да је то спорт идеалан за све младе. У једном таквом амбијенту пуном динамике, пуном планинског сунца и веселих туриста, човек мора да се осећа задовољно и срећно. Поред тога, упознали смо једну приступачну земљу која нам је пружила гостопримство и безбрижан десетодневни боравак.

Овакве и сличне успомене још увек су актуелне међу нама који смо ове године посетили Чехословачку. Присећамо се оне безграничне белине, бљештавог сунца које даје снагу и чехословачког кромпира (који је тамо национално јело).

Нема хотела у којем нисмо били, ни стазе по којој нисмо утабали снег. А идуће године, када ће ова сећања можда и да избледе, наше су жеље да опет уживамо заједно, у снегу, на зимовању.

Биљана Бадрљица,
ученица II разреда

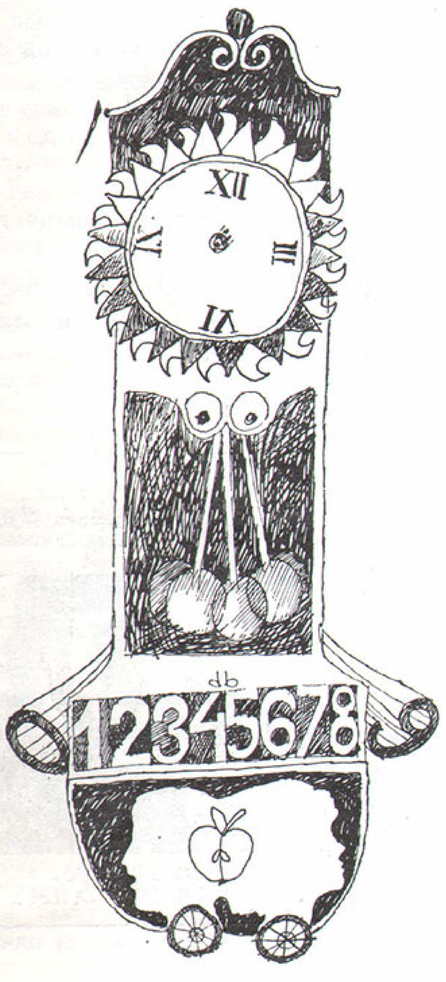

ИЗ РАДА ООССО ПРИ ШКОЛИ ЗА КВАЛИФИКОВАНЕ РАДНИКЕ

АКЦИЈА „НЕМА СЛАБИХ ОЦЕНА"

Омладинска организација и школска заједница у борби против слабих оцена

Активност Основне организације Савеза социјалистичке омладине при Школи за квалификоване раднике испољава се, између осталог, у разматрању свих питања везаних за рад у школи и учење ученика. У овој школској години посебну пажњу посветили су акцији уписа зајма за развој електро-привреде у Војводини а стално присутна активност је акција „НЕМА СЛАБИХ ОЦЕНА".

ОО при школи већ више година води ову акцију и углавном је она успешно спровођена. Тако су и у овој школској години сумирани резултати после првог полугодишта. Том приликом је констатовано да је број недовољних оцена смањен у односу на прошлу годину, посебно код завршних разреда. Осам завршних, трећих разреда има укупно само 44 недовољних оцена. Ова акција је још увек у току и трајаће целе школске године. Резултати се непрестано прикупљају и сумирају, како би на крају школске године, у оквиру ове акције, могли да буду проглашени најбољи ученици и најбољи професор.

Као стимулативна мера у овој акцији предвиђено је проглашење најбољег одељења, најбољег појединца, али и појединаца са највећим бројем слабих оцена. У том циљу направљен је и табеларни преглед успеха одељења и ученика. Средња оцена свих првих разреда (заједничких основа средњег образовања) је 2,68, а најбоље одељење је I-10 чија је средња оцена 2,80. Најбољи ученик у првим разредима је Максимовић Снежана, ученица I-6 одељења, са просеком 5,00.

Средња оцена других разреда (заједничких основа средњег образовања) је 3,14. Најбоље одељење је II-6 са средњом оценом 3,37, а најбоља ученица Гроздић Снежана (II-6) са просеком 4,90.

Просечна оцена трећих разреда је 3,26, најбоље одељење је III-5 са просечном оценом 3,52, чији је разредни старешина Костић инж. Слободан. У овом одељењу истиче се ученик Грујић Слободан (просек оцена 4,62) који је и један од најактивнијих омладинаца у школи. Најбољи ученик свих III разреда је Кантаревић Златко чија је просечна оцена 5,00.

Верујемо да ће ова акција утицати и на одељења и на појединце да постигну још бољи успех и да што већи број ученика са позитивним успехом заврши разред.

Поред овога, овакве акције утичу и на изградњу колективне свести, јер ће успех сваког одељења зависити од рада појединаца у њему.

Мирјана Ђокић, ученица

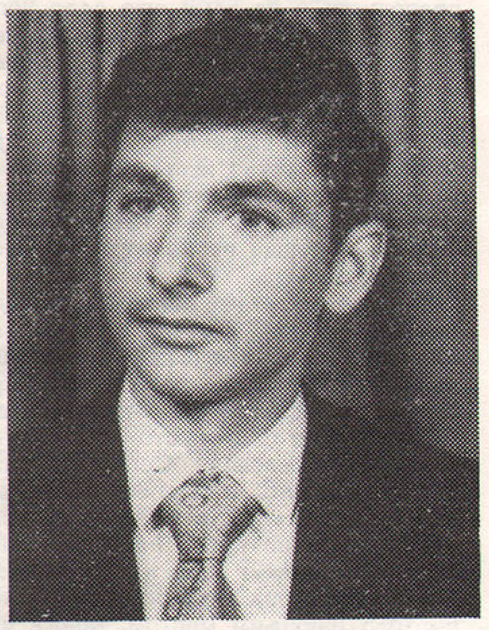
Слободан Грујић

Снежана Гроздић

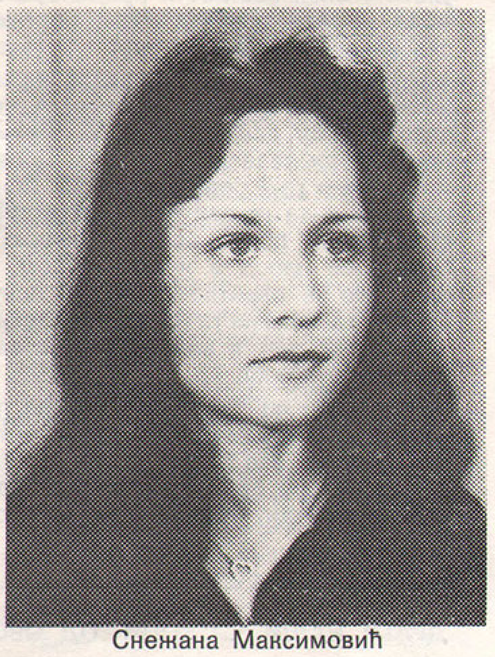
Снежана Максимовић

УДРУЖЕНИМ СРЕДСТВИМА ДО ЗАЈЕДНИЧКОГ ЦИЉА

— и најмлађи белоцрквани ће до краја школске године, добити прву своју установу после рата.

Захваљујући заједничким напорима СИЗ-а за основно и предшколско образовање и васпитање, СИЗ-а за заштиту деце Војводине и Општине Бела Црква, као и разумевању удруженог рада, обезбеђена су средства у висини од 340 милиона динара за изградњу првог дечјег обданишта у белоцркванској општини после рата, а самим тим и добри услови за развој младе генерације.

Предшколске установе у 17 одељења које функционишу у општини, похађа око 392 детета, од чега у месној заједници Бела Црква функционишу два одељења продужног боравка. Рад је у овим установама до данас организован у бившим приватним кућама, у којима нема услова за нормално одвијање педагошког рада, што је и највише утицало на оваква опредељења, поред чињенице да је за годину дана број деце у овим установама порастао за 80 нових полазника.

Објекат је по површини 460 квадратних метара, а састоји се од четири просторије за дневни боравак деце, стационара и свих потребних пратних уређаја. Сам објекат се гради у шуми — парку, који за сада није уређен, али се предвиђа израда пројекта за његово преуређење у коме би се изградило игралиште за децу са потребним уграђеним реквизатим за физичко васпитање.

Радови на објекту треба да се заврше до маја месеца, како би већ од следеће школске године могао да функционише.

Владимир Бранков

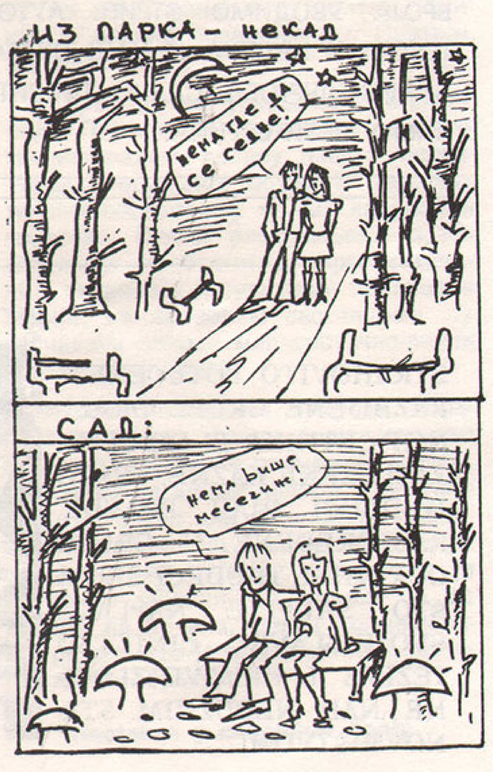

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVAO
Fudbalski savez opštine Bela Crkva

РОЂЕНИ ◆ ВЕНЧАНИ ◆ УМРЛИ

Од 20. јануара до 20. фебруара 1977 године.

— РОЂЕНИ —

1. РАДУЉ ОЛИВЕР	26. 1. 1977.	Златибор и Надежда
2. ЖИВОЈНОВИЋ ВЕСНА	20. 1. 1977.	Младен и Милунка
3. ЂУРИЋ РОБИ	21. 1. 1977.	Милча и Видица
4. КНЕЖЕВИЋ ИГОР	31. 1. 1977.	Миодраг и Владислава
5. БОЛДОВИНА ЈОВАН	25. 1. 1977.	Андријан и Драгица
6. МАРКОВИЋ РАДОЈИЦА	5. 2. 1977.	Рајко и Милосава
7. КОСТИЋ ОЗРЕН	30. 1. 1977.	Костић Станимир Гуцу Драгица
8. СЕНТЕ САША	5. 2. 1977	Мартин и Снежана
9. ЗДРАВКОВИЋ НЕНАД	6. 2. 1977	Новица и Јорданка
10. ГЛАЗЕР ЖЕЉКО	29. 1. 1977	Фрања и Милосава
11. ПАУНОВИЋ НАТАША	3. 2. 1977.	Велимир и Бјета
12. РИЗЗИ БРАНКО	12. 2. 1977.	Златко и Мирјана
13. ГАВРИЛОВИЋ ДАНИЈЕЛА	17. 2. 1977.	Жива и Ратислава
14. ВЕСЕЛИНОВ САЊА	8. 2. 1977.	Александар и Мирјана
15. МОМИРОВИЋ ЗОРАН	14. 2. 1977.	Жива и Радмила
16. ЈОЖИЋ ЧЕДИЦА	13. 2. 1977.	Мита и Јелена
17. СТОЈАНОВ ТАТЈАНА	30. 1. 1977.	Божидар и Радица
18. РАСИПАНОВ ГОРДАНА	13. 2. 1977.	Драган и Јадранка
19. ИЛИЋ — женско	31. 1. 1977.	Драгослав и Нада
20. ШЕРИЋ — женско	2. 2. 1977.	Светомир и Вера
21. РАДОМИР — мушки	3. 2. 1977.	Никола и Драгица
22. ТРАЈКОВСКИ — женско	3. 2. 1977.	Благоје и Спасенија
23. СТОЈАНОВИЋ — женско	6. 2. 1977.	Никола и Дара
24. МОРАРИЈУ — женско	6. 2. 1977.	Јеремија и Чедица

— ВЕНЧАНИ —

1. НЕДОВИЋ СРЕТКО	22. 1. 1977.	пензионер
МАКСИМОВИЋ МИЛКА	,,	домаћица
2. ЂОКИЋ ЉУБИША	22. 1. 1977.	машинбравар
РАЈЧАЊИ МАРИЈА	,,	домаћица
3. ТОДОРОВИЋ ВЛАДИМИР	23. 1. 1977	наставник
СПАСОЈЕВИЋ МАРТА	,,	учитељица
4. АЛИМАНОВИЋ БОЖА	5. 2. 1977.	радник
КАРАДАРЕВИЋ ЗЛАТА	,,	дактилограф
5. МИЛИДРАГОВИЋ СЛОБОДАН	5. 2. 1977	дипл. правник
МИЉКОВИЋ ДРАГИЦА	,,	студент
6. МИРЈАНИЋ МИЛЕНКО	12. 2. 1977.	електричар
ВЕКЕЦКИ ДОБРИЛА	,,	домаћица
7. ЂОКИЋ МИРОСЛАВ	13. 2. 1977.	студент
ФАБИЈАН МАРИЈА	,,	домаћица

— УМРЛИ —

1. ЂУРКОВИЋ НЕНА	10. 12. 1976.	26. 1. 1977.	дете
2. БОЛИЋ ИВАН	1902.	25. 1. 1977	пензионер
3. ГОЛУБОВИЋ ЉУБОМИР	31. 3. 1908.	1. 1. 1977.	угоститељ
4. ПАУНОВ РОДОЉУБ	28. 9. 1919.	8. 2. 1977.	инв. пензионер
5. БОЛИЋ АНКА	6. 3. 1894	11. 2. 1977.	пензионер
6. ЈАНКОВИЋ СЛАВКО	30. 11. 1899.	16. 2. 1977.	пензионер
7. МАРТИНОВИЋ ЈЕЛЕНА	19. 8. 1893.	20. 2. 1977.	домаћица
8. ДОБРА СТЕВАН	25. 2. 1894.	19. 2. 1977.	земљорадник
9. ЈОСИМОВИЋ РАДИВОЈ	1915.	16. 2. 1977.	ковач

Конкурсна комисија Секретаријата за опште и инспекцијске послове Скупштине општине Бела Црква, на основу Одлуке радне заједнице секретаријата о б ј а в љ у ј е

К О Н К У Р С

За попуну управжњених радних места и то:

1. ИНСПЕКТОРА РАДА
2. ЛИКВИДАТОРА ИНВАЛИДСКИХ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

Поред општих услова утврђених Законом кандидат треба да испуњава и следеће посебне услове:

1. Висока школска спрема или виша школа заштите на раду, виша управна, виша економска или виша технолошка школа са три године радног искуства.
2. Средња економска или средња финансијска школа са две године радног искуства.

— Да није кажњаван,
— Да се против њега не води поступак,
— Да поседује друштвено-моралне и политичке квалитете.

Лични доходак по Правилнику о расподели личних доходака радника Секретаријата за опште и инспекцијске послове.

Пријаве таксиране са 4 динара слати на адресу: СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОПШТЕ И ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ Б. ЦРКВА.

Пријаве без поднетих доказа о испуњавању услова из Конкурса неће се узимати у разматрање.

Конкурс остаје отворен 10 дана рачунајући од дана објављивања у Белоцркванским новинама.

О извршеном избору кандидати ће бити писмено обавештени у року од 10 дана по избору.

И З Л О Ж Б А И К Е Б А Н Е

Поводом прославе 8. марта, у сали Радничког универзитета припрема се изложба икебане. Изложбу припрема Владимир Гапонов, а трајаће од 4—7. марта. Биће отворена од 10—12 и од 16—18 часова. Новина је то што је изложба продајног карактера.

Р. Г.

РЕПЕРТОАР биоскопа „ЗВЕЗДА“ Б. Црква за март 1977

1— 2. ДОГАЂАЈ У АУТО КАМПУ	француски колор филм
3— 4. КОЦКА ЈЕ ПАЛА	САД вестерн ГС
5— 6. ПАКЛЕНА ПОТЕРА	САД авантуристички
7. Уговориће се накнадно	енглески авантуристички
8— 9. ЧОВЕК СРЕЋНЕ РУКЕ	САД комедија ЦС
10—11. ШТО ЛЕЖИШ КАЖИ НЕШТО	
12—13. ЛЕТ ИЗНАД КУКАВИЧЈЕГ ГНЕЗДА	САД трагикомедија
14. Уговориће се накнадно	енглески музички
15—17. ЗВЕЗДАНА ПРАШИНА	француски колор филм
17—18. РОЂЕНИ ЗЛОЧИНАЦ	
19—20. К У М II део	САД криминалистички
21. Уговориће се накнадно	САД комедија
22—23. ЉУБАВНИК ВЕЛИКОГ СТИЛА	САД криминалистички колор филм
24—25. НОЋНА КРЕТАЊА	
26—27. З О Р О	француски авантуристички
28. Уговориће се накнадно	египатски комедија колор филм
29—30. БЕДУИНКА У РИМУ	италијански криминалистички колор
31— 1 04. РИМ ГРАД НАСИЉА	
2— 3. 04. ЧУВАР ПЛАЖЕ У ЗИМСКОМ	Домаћи комедија колор филм

ВАЖНИ ТЕЛЕФОНИ

У пошти:

Пријава међумесних разговора	900
Тачно време	95
Пријава кварова на тф апарат.	97
Предаја телеграма телефоном	96
Служба обавештења	988
ПТТ контролор	851-149

У граду:

Станица за хитну помоћ	94
Ватрогасна служба	93
Станица милиције	92
Болница	851-241
„Електровојводина“	851-044
Железничка станица	851-132
Аутобуска станица	851-091
Бензинска станица	851-204
Биоскоп „Звезда“	851-131

Укрштеница бр. 2

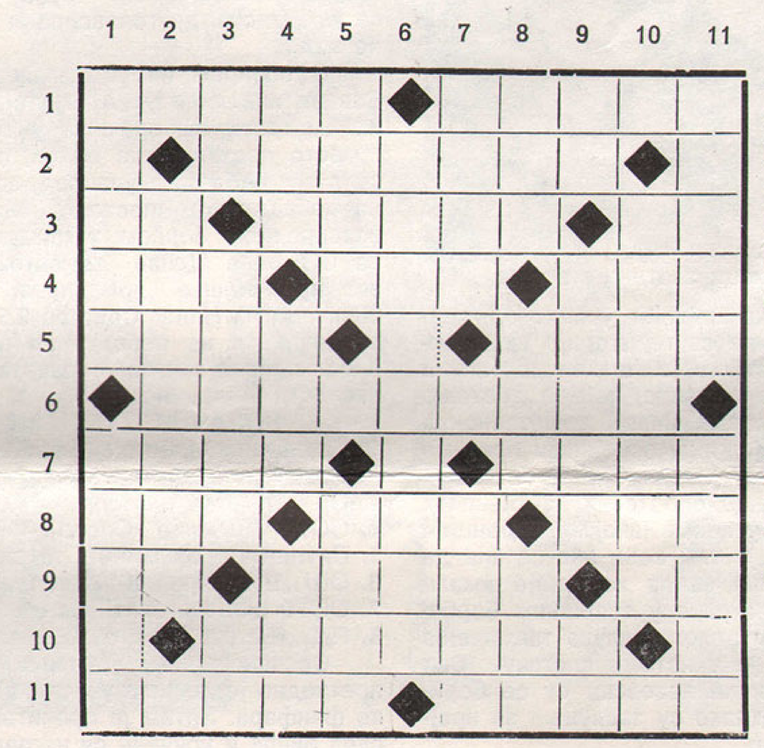

ВОДОРАВНО:
1. Мушко име — брдо крај Сарајева 2. Физички радник на утовару песка 3. Новинско предузеће — пок. глумица Мерилин — кратица за број (слов) 4. Омладински рукометни клуб — речно острво (мн) — део кухињског намештаја 5. Географски појам — део шаке 6. Главни град Исланда 7. Очев отац — стара мера за течност 8. Позади — стари словен — папагај (мн) 9. Шпански „да“ — немачки репрезентативац — хем. симбол иридијума 10. Познати фудбалер са енл. острва 11. Једна од УСА — пољопривредна алатка (мн).

УСПРАВНО:
1. Математички израз — састајалиште младих (...клуб) 2. Мањи отвори 3. Кратица за: школа — прибор за писање — нота солмизације 4. Познати филм о мафији — ноћна птица — птица тркачица 5. Музички инструмент — позната творница водених бојица и селотејп трака 6. Староседеоци Новог континента 7. Рибља јаја (мн) — фабула 8. Кинеско име — прост број — загорен 9. узвик при терању живине — фотос — грчко слово 10. пацови 11. Енглески фудбалски клуб (...вила) — композитор класичне музике.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1. Жарко Златар 2. ат — Тики — Роми 3. балон — добри — ђ 4. ирис — о — бритва 5. Цанкар — ета — ан 6. Атос — саг — анти 7. бос — тенор — син 8. ас — Конан — к — ски 9. слог — самовар 10. кора — лир — ина.

УСПРАВНО: 1. жабица — БАСК — 2. ата — рат — Осло 3. рт — Лино — скор 4. киоск — стог — а 5. окно — Асенси 6. зид — Брана — Ал 7. ла — Орегон — ми 8. арбитар — кор 9. торта — НС — сви 10. ами — Ватикан — 11. рођан — ини — Ра.

ОБАВЕШТЕЊЕ САРАДНИЦИМА КОЈИ ШАЉУ УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Биће објављене само оне укрштене речи које одговарају већ прихваћеној шеми, као у овом броју. У оквиру шеме могућ је другачији распоред празних (зацрњених) места.

FUDBALSKI SAVEZ PODRUČJA PANČEVO Fudbalski savez opštine Bela Crkva

ОЛИМПИЈАДА РАДНИЧКО СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ ВОЈВОДИНЕ

ЗЛАТО БЕЛОЦРКВАНИМА

Радничко спортским играма из године у годину посвећује се све већа пажња и придаје све већи значај у циљу већег ангажовања психо-физичких активности нашег човека. У својим радним колективима радници формирају такмичарске екипе у разним гранама спорта, које се међусобно надмећу у оквиру општина да би најбољи стекли право учешћа на зонскимм такмичењима, а победници зона на завршним такмичењима на нивоу република и покрајина, тзв. Олим пијадама радничко спортских активности.

Носиоци златних медаља

Свакако највећи успех, од редничких екипа са територије наше општине, постигла је шаховска екипа Скупштине општине, која је достојно репрезентовала нашу друштвено-политичку заједницу освојивши прво место и златну медаљу на II олимпијади радничко спортских активности Војводине у веома јакој конкуренцији

Успех је тим већи ако се зна да је то једина екипа која није имала резервних играча у завршним борбама и током целог циклуса такмичења наступала је у истом саставу. Сви Чланови екипе лавовски су се борили и подједнако су заслужни за крајњи тријумф.

ЂУРЂЕВ ОЗРЕН, незамењива I табла и капитен екипе.

ЂОРЂЕВИЋ ЖИВА, јунак дана у финалу завршног такмичења, награђен френетичним аплаузом гледалаца.

ПАГАЧ МАТИЈА, најуспешнији играч Олимпијаде, победио све своје противнике.

МАРИНКОВИЋ МИРОЉУБ, пословично чврстом игром скупљао је поене за своју екипу.

Завршно такмичење одржано је 22. и 23. јануара у Сенти под покровитељством ООУР „Флорагенет" из из Сенте. На окупу се нашло осам најбољих екипа, победника зонских такмичења.

У прекрасном шаховском амбијенту „Народне баште" у Сенти, уз звуке фанфара, обављен је дефиле учесника, затим је интонирана државна химна и подигнута тробојка на јарбол. Након тога директор ООУР „Флорагенет" и председник Организационог одбора есс **ПЕТАР ФИЛИПОВ** свечано су отворили II олимпијаду радничко спортских активности Војводине, што је пропратио громки аплауз гледалаца и такмичара.

„Б" ГРУПА

1. СО БЕЛА ЦРКВА 8 поена
2. ООУР „Златица" Опово 7,5 „
3. ОШ „Вук Караџић" Кикинда 6,5 „
4. ООУР „Флорагенет" Сента 2 „

„А" ГРУПА

1. Савез инвалида НОВИ САД 9,5 поена
   НОВИ САД 9,5 поена
2. ПК „Сомбор" Сомбор 6 „
3. СО Стара Пазова 5,5 „
4. ПД „Његош" Ловћенац 3 „

Затим су на реду била финална такмичења и то по следећим пропозицијама: победници група борили се за I место, другопласирани за треће итд.

С обзиром иа убедљиву победу Савеза инвалида у „А" групи, сви су их сматрали фаворитима у мечу за I место против наше екипе, а и они су сами себе већ унапред „видели" на победничком постољу. Међутим, изванредном борбом у финалу, екипа СО Беле Цркве демантовала је сва предвиђања победивши Савез инвалида из Новог Сада са 2,5 : 1,5 и попевши се на победничко постоље II олимпијаде радничко спортских активности Војводине.

КОНАЧНИ ПЛАСМАН

1. Скупштина општине Бела Црква
2. Савез инвалида Нови Сад
3. ПК „Сомбор" Сомбор
4. ООУР „Златица" Опово
5. Скупштина општине Стара Пазова
6. ОШ „Вук Караџић" Кикинда
7. ООУР „Флорагенет" Сента
8. ПД „Његош" Ловћенац

Свечаном чину уручења награда претходио је дефиле учесника уз звуке фанфара. Затим је прочитан редослед екипа и уручене су награде. Сваки члан победничке екипе СО Беле Црква добио је златну медаљу и диплому, док је сама екипа добила два дивна пехара и једну веома лепу шаховску гарнитуру.

Интонирањем химне и спуштањем заставе затворена је II олимпијада радничко спортских активности Војводине.

На крају, неопходно је поменути изванредну организацију такмичења коју је беспрекорно спровела ООУР „Флорагенет" из Сенте, а која може да послужи као пример свим будућим организаторима оваквих и сличних манифестација.

МАТИЈА ПАГАЧ

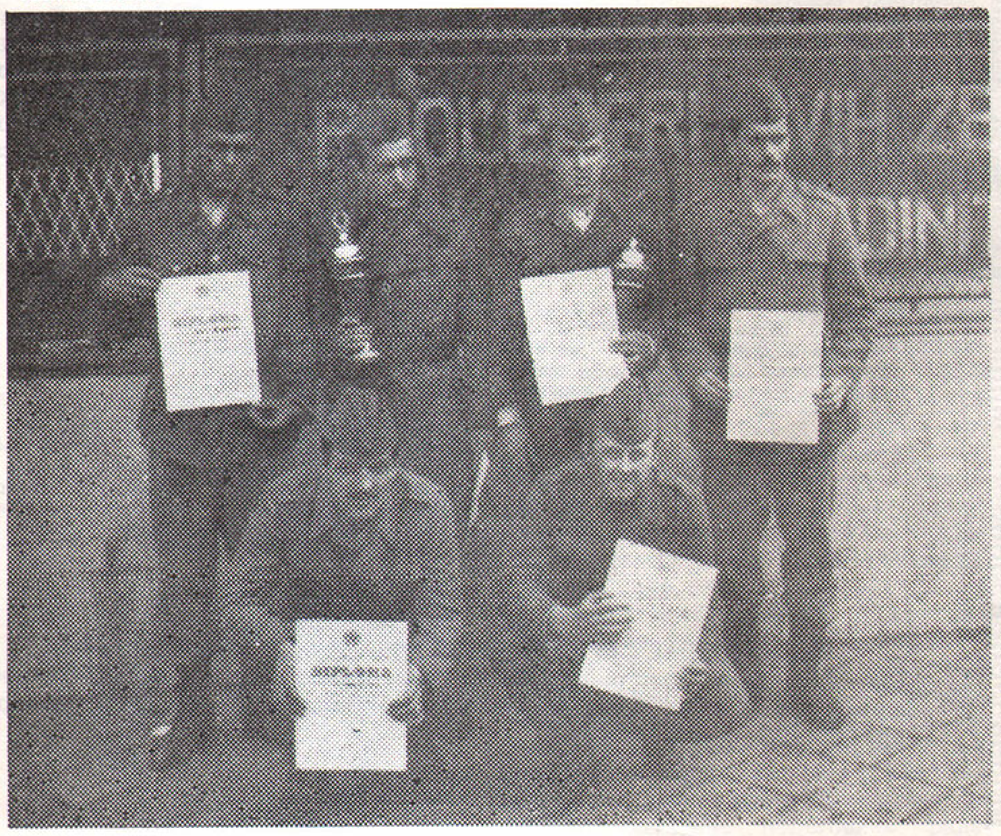

СПОРТ

Физичка култура

Првенство Алибунарске шаховске зоне

Кусић шампион

Оба лидера ове лиге ШК „Граничар" и ШК „Плантекс" истим резултатом 7 : 1 савладали су своје противнике у предзадњем колу и поново се изједначили по броју освојених поена. Одлука је пала тек у последњем колу када је „Граничар" за пола поена био успешнији од свог ривала из Пландишта, победивши у Добрици са 7 : 1, док је „Плантекс" освојио 6,5 поена, те је коначна табела поприкила следећи изглед:

1. ШК „ГРАНИЧАР" Кусић	55,5	поена
2. ШК „Плантекс" Пландиште	55	„
3. ШК „Партизан" Селеуш	41,5	„
4. ШК „Будућност" Алибунар	37	„
5. ШК „Црвена звезда" Козјак	34,5	„
6. ШК „Бора Костић" Владимировац	31,5	„
7. ШК „Добрица" Добрица	30,5	„
8. ШК „Омладинац" Иланџа	28	„
9. ШК „Банатски Карловац" Бан. Карловац	23,5	„
10. ШК „Банатул" Локве	23	„

Овим успехом „Граничар" је стекао право да се такмичи у квалификацијама за улазак у II војвођанску лигу. Укупно четири екипе бориће се 18, 19. и 20. марта за упражњена три места у поменутој лиги. За сада је сигурно учешће Кусића и Долова, док ће друге две екипе највероватније бити Сечањ и Нови Бечеј које убедљиво воде у својим зонама.

Шаховски савез Војводине поверио је организацију четворомеча ШК „Граничару" који је већ формирао Организациони одбор на чије чело је изабран Бора Вишњић, председник Месне заједнице Кусић.

Пагач Матија

Проблеми коришћења објеката и порвшина за физичку културу и рекреацију

Изградња и коришћење објеката и површина за физичку културу и рекреацију у све већој мери су предмет пажње радних људи, грађана и њихових самоуправних и друштвено-политичких организација и заједница.

Несумљив је интерес радних људи и грађана и друштва у целини да се коришћење објеката за физичку културу и рекреацију у што краћем року доведе у склад са основним потребама и интересима човека како би доприносили порасту продуктивности рада и побољшавању услова живота. То није само задатак спортски, већ политички и друштвени.

Физичка култура и рекреација треба да развијају и остварују идејно јединство у сарадњи са организацијама удруженог рада, школа, месних заједница, СИЗ за физичку културу и осталих друштвених организација.

У условима ограничених средстава за развој физичке културе и рекреације потребно је да се утврди политика коришћења објеката и да се предузимају мере које ће обезбеђивати да се физичком културом и рекреацијом бави оптималан број радних људи и грађана, а првенствено деца и омладина и радно активно становништво. Организовано деловање у области физичке културе и рекреације обезбеђују да човек у свим животним циклусима, а посебно деца предшколског и школског узраста, омладина, запослени радни људи и грађани добију и користе под најповољнијим условима објекте и површине за физичку културу у складу са виталним потребама одговарајућег узраста. Да би се захтеви могли остварити, друштвена акција тече у два смера.

— У „отварању" постојећих објеката и повећавању њихове функционалности.

— У правцу изградње нових објеката.

Стање у погледу „отворености" постојећих објеката, њихове функционалности и оспособљености карактерише неприступачност радним људима и грађанима. Овакво стање упућује на закључак да се не остварују упорна друштвена настојања усмерена на пуно „отварање" објеката за физичку културу, чиме је ускраћено задовољење личних и заједничких потреба радних људи и грађана.

Зоран Панић

крос такмичење војника и старешина

У јединици Алексе Урошевића одржано је крос такмичење војника и старешина на 2500 метара. Ова спортска манифестација организована је у оквиру прославе 40. годишњице доласка друга Тита на чело Партије. Пред почетак такмичења окупљеним такмичерима говориле су старешине Мирослав Бранковић и Михаљ Бишкуп о значају спортских активности и физичке кондиције за борбену готовост јединица и сваког појединца, као и о пропозицијама крос — такмичења.

На старту се, у одећи за строј, појавило преко 900 војника и старешина, што је изненађујуће велики број с обзиром да се у јединици први пут оргнизује овакава вид такмичења. После успешно обављеног старта на циљу су силовито потрчали сви такмичари у жељи да што пре заузму челну позицију и први стигну на циљ. Све ближе циљу носио их је младалачки полет, добра физичка спремљеност, жеља за победом. А стотинак метара пред циљем снажним спринтом почели су да се издвајају они најбољи и најиздржљивији.

У циљ је први ушао војник Мајданчић Златко, а за њим Торбарина Звонимир, Батинић Драгомир итд. Време победника 8 мин. 23 секунде.

У екипној конкуренцији најбоља је била јединица Николе Стојаковића а затим јединице Рајка Маркоша, Драгољуба Миловановића итд. На завршној свечаности победницима су уручени пехари у трајно власништво и дипломе.

Из разговора са старешином који је задужен за организацију спортских такмичења у јединици, другом Михаљом Бишкуп, може се закључити да је крос успешно организован и спроведен. Такође је истакао да су такмичари из јединице Мирка Релића били најбоље организовани, припремљени и самим тим и најбоље резултате постигли. Следећег пута у такмичење ће бити укључени и пионири и омладинци из града.

Илија Тимотић